

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2493.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Racuni pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znesla mesec Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Ognjišče nemira

Ob novem letu je slišal svet iz ust prominentnih predstavnikov narodov in držav mnogo optimističnih in pred vsem podprtano miroljubnih izjav. Tudi tam, kjer vidi nezaupljiva javnost nevarnost novih katastrofalnih konfliktov in pripravljanja, ki za miroljubni svet ne obetajo nič dobrega, se skušajo bojeviti narti, če in v kolikor obstojijo, skriti pod plaščem najboljših namenov za iskreno pozitivno sodelovanje in prijateljsko medsebojno solidarnost.

Izjemo dela edina mala Madžarska, ki že od prejšnjega leta ne taji, da je njen glavni namen, spremeniti obstoječe stanje, če treba, tudi s silo. Kakor vsa Evropa, ve tudi Madžarska, da je enostranska teritorialna revizija neizbežna vojna, vendar je svojo revizijsko kampanjo poostrišla baš v trenutku, ko ostale države iščejo izhoda iz zenevske krize in novih formul za ohranitev mirovnih institucij.

Madžarski notranji državni ustroj je v bistvu še danes tak, kakor je bil pred sto leti. Na zunanje se je Madžarska od leta 1848, nekako modernizirala, uvedla parlamentarne oblike in se rada ponša s tisočletno ustavnostjo. Še danes madžarski propagatorji radi naglašajo, da je njihova država najbolj demokratska v Evropi. V resnici pa je vladala na Madžarskem nekdanja in vladala še danes plemiška oligarhija in vsa državna politika je bila prirojena interesom aristokratskih latifundistov. Še danes je na Madžarskem ogromna večina zemlje v rokah nekaj tisočev ljudi, mali kmetje in poljski delavci so še danes gmotno in socialno komaj v boljšem položaju od nekdanjih tlačanov.

S tega fevdalno-velažnarskega vidika metrijo vladajoči aristokrati tudi trianonsko določitev mej. Njih latifundije segajo preko teh mej, sto tisoči, milijoni njihovih hektarov ležijo na Slovaškem, v Transilvaniji, v Banatu, Bački, Baranji, v Prekmurju — torej je to madžarska zemlja. Kake narodnosti sta kmeti in delavci v teh krajih, jih ne briga, kajti ta sloja za nje ne štejeta, kakor tudi nič ne štejeta domači kmeti in delavci. To je stvarna vsebina kliče »Justice for Hungary«. Bela protirevolucija je bila borba za ohranitev fevdalno aristokratskih latifundij, in je tudi gonila sila madžarske revizionistične politike.

Seveda je revizijska krivžavost obenem tudi sredstvo, da se odvrne nepoučeno ljudstvo od skrbi za obstoj in življenje ter se z varljivo propagando pričara lažnim in obubožanim množicam fata morgana boljših časov, ko bo popravljena »krivica, ki jo je tuje nasilje storilo Madžarom in ki je izvor zla in vse bede«. Beda množice na Madžarskem brez primere. Toda kljub temu troši madžarska vlada milijarde za inozemsko propagando, za militarizacijo in ilegalno oboroževanje.

V inozemski propagandi madžarski oligarhi ne izbirajo sredstev. Spominjamo tu le na pravočasno razkrita afero s ponarejenimi franki, o kateri danes ves svet ve, da so pri nji sodelovali prominentni ljudje iz vladnih ter vojaških krogov. O »neoficielnih revizijski propagandi, o plačanih »kavalirjih«, kakor so razni slovaški negativi in jugoslovanski ubežniki, ni treba posebej govoriti. Tudi ne o kupovanju publicističnega javnega mnenja in o sistematičnem potvarjanju historičnih dejstev v madžarskem tisku.

Treba pa je ugotoviti, da vlada sama dela zunanjo politiko, katere glavni cilj je, preprečiti sporazum med narodi in konsolidacijo mirovnega stanja. Gömböševa vlada in ves madžarski diplomatski zbor sta neprestano na delu. Vzemirjevanja v sosednjih državah, zlasti na Slovaškem, izvirajoča iz Pešte, so še danes nekaj vsakdanjega. Današnja Madžarska nima interesov na Balkanu, ne more jih imeti niti po svojem geografskem položaju, niti na kaki drugi podlagi. Komaj pa se je začela na evropskem vzhodu aktivna mirovna politika in komaj je po sinajski konferenci povzela Mala antanta srečno iniciativo za medsebojno zblizanje in konsolidacijo Balkana, ni imel Gömböš nič nujnejšega, kakor potovati v Sofijo in Ankaru, da poskuša mirovnemu prizadevanju navaliti kamenja na pot in podžigati nezaupanje, ki se v balkanskih narodih umika hrepenenju po sporazumnem plodonosnem delu. Gömböševa podunavska politika je preveč znana stvar, da bi bilo treba o njej podrobneje govoriti. Medsebojnega sporazuma ne sme biti, ker bi pokopal revizijske aspiracije in vodil do konca plemiško-fevdalnega režima.

Madžarskih politikov ne motijo neuspehi, niti občutni porazi. Afera s franki se je razvila v evropski škandal, Bethlenova predavateljska kampanja je našla žalosten konec, ko sta jo do kosti razgalila moža, kakor Seton Watson in William Stead. Zadnje dni zavzema vedno večji obseg škandal z udeležbo Madžarov pri aferi Staviskega. Mož, ki je kot zaupnik madžarskega plemstva prejemal in trošil milijone madžarskega davčnega denarja, je bil razkrinkan kot pustolovec in junak enega največjih finančnih kriminalnih škandalov.

POLOŽAJ V EVROPI V LUČI PAUL-BONCOURJA

Velik govor francoskega zunanjega ministra o sodobnih zunanje-političnih vprašanjih — Sadovi francoske in nemške zunanje politike

Pariz, 17. jan. d. Zunanji minister Paul Boncour je včeraj popoldne odgovarjal v senatu na razne interpelacije o zunanji politiki, pri čemer je podal daljši eksponat o vseh sodobnih zunanje-političnih vprašanjih. Med drugim je izjavil:

Ne more se reči, da ne bi Francija povzdigla svojega glasu, kadarkoli je bilo potrebno. Glas Francije se sveda ni nikdar mogel primerjati z gotovo hrupno diplomacijo, ki se skuša uveljaviti v svetu, menim pa, da imamo prav, če ostanemo zvesti diskretnim oblikam diplomacije. Hočem obrazložiti uspehe pogajanj, ki smo jih vodili zvesti tem svojim metodam. Ne prikrivamo nobenih težkoč, ki se pojavljajo pred nami, menim pa, da te težkoče ne upravičujejo niti nervoznosti niti izgubljanja poguma.

Krivda Nemčije

Predvsem gre za globoko posegajočo zibanja, ki so pretresla Nemčijo in ki so postavila Evropi strahotna vprašanja. Ne dovoljmo si nobenega vmešavanja v notranjo politiko svojih sosedov, čeprav vpliva ta notranja politika po sili razmer tudi na zunanjo; treba pa je priznati, da je teorija narodno-socialistične Nemčije o rasah vzbudila pojmovanje o narodnosti, ki je z našim pojmovanjem v popolnem nasprotju. Narodno-socialistično pojmovanje ima tendenco, da sega preko mej in skuša zajeti vse, ki se predstavljajo v hlapotni rasni skupnosti kot enota. Neizogibna posledica tega pojmovanja je bilo vzmernjenje v sosednjih državah. Vprašanj Posaarja in Avstrije sta najboljši dokaz za to.

Posaarsko vprašanje

Je zelo kočljivo. V tej zadevi je naša politika lažna in jasna. Od prvih trenutkov razgovorov z Nemčijo smo vedno izjavljali, da se Francija ne more odreči plebiscitu v Posaarju. Samo prebivalstvo Posaarja more odločiti. Celotno gospodarsko korist ne moremo ničesar izpremeniti v tem mnenju. Mi bomo ostali še nadalje zvesti zahtevi po plebiscitu. V trenutku gre v prvi vrsti za to, da se zagotovi svoboda in čistost ljudskega glasovanja. Posaarje je mednarodno ozemlje, vladna komisija Posaarja in njeni uradniki so organi Društva narodov. Francoski zunanji minister more v tej zadevi intervenirati le kot član Društva narodov. V sedanjem trenutku obstaja vsa naša prizadevanja v tem, da se nihče v Posaarju ne bo mogel po plebiscitu preganjati zaradi svojega prejšnjega zadržanja.

Neodvisnost Avstrije

Sila narodno-socialističnega pritiska je naperjena tudi proti Avstriji. Francija je vedno smatrala neodvisnost Avstrije kot ključ evropskega ravnotežja v tem delu kontinenta. To politiko smo zastopali, ko smo dovolili Avstriji finančno pomoč, o kateri bi želeli, da bi bila izdatnejša. Neodvisnost Avstrije smo branili tudi na pravnem področju skupnost naziranja obstoja še danes. Francija in Italija sta edini, da se mora neodvisnost Avstrije očuvati in spoštovati v vseh okoliščinah. Naša zunanja politika pa se ne omejuje samo na ta bistvena, toda negativna načela. Že kot ministrski predsednik sem imel priložnost, da na avstrijsko vprašanje poudarim, da negativna rešitev ne zadošča in da imamo dolžnost v tesnejšem sodelovanju z Italijo započeti delo za gospodarsko obnovo v srednji Evropi.

Za mednarodno sodelovanje

Spričo skrbi, ki jih je izzval novi razvoj v Nemčiji, smo vedno skušali, da bi se naša zunanja politika razvijala čimbolj konstruktivno. Francoska politika ni nikdar stremela po obkolitvi kake države. Prizadevamo si le, da bi čim tesneje združili in ojačili države, ki so odločno za mir in mednarodno sodelovanje. Samo od Nemčije je odvisno, ali se hoče odkrito pridružiti tem prizadevanjem.

Tesna zveza s prijatelji

Nikdar niso bile zveze med Francijo in njenimi zavezniki tesnejše kakor danes. Oni, ki trdijo nasprotno, hočejo po ovinku kritikovati pakt štirih, toda jaz sem trdno prepričan, da je pakt štirih bistveno priprogeel k našemu zblizanju z Italijo, ne da bi nas oddaljil od drugih naših prijateljev. V tem smislu se mora smatrati kot dragocen prispevek za evropsko mirovno organizacijo. V nobenih okoliščinah pa se nečemo spuščati v sistem zvez, o katerih vemo le predobro, kam bi dovele, če bi ne bile podrele obsežnejši mirovni organizaciji Društva narodov.

Razmerje z Italijo

Naši odnosi do Italije so se v zadnjih mesecih in tednih bistveno zboljšali. Tudi

nevarna napetost, ki je dolga leta obstajala med Italijo in Malo antanto, je očitno popustila. Omiljenje te napetosti je bistveni pogoj za konstruktivno obnovo srednje Evrope.

Zblizanje z Rusijo

Kar se tiče naših odnosov do Sovjetske unije, je zadelo francosko-rusko zblizanje v Franciji mnogokrat na predsojce: tola narod, ki šteje 165 milijonov ljudi, država, ki tvori geometrično središče svetovne diplomacije in katere industrijska moč se razvija z mrzlično naglico, se ne more ignorirati.

Temelj evropske varnosti tvori slei ko prejšnja ločena pozidba, ki pomeni angleško jamstvo za demilitarizacijo levega Porenja.

Balkanski pakt

Paul Boncour je nadalje poudaril, da bo v kratkem došlo do značilnega zblizanja na Balkanu. Znano je, da je Balkan predstavljal središče mnogih vzemirjenj. Po poslednjih poročilih, ki smo jih prejeli se zli, da je po mnogih izmenjavah misli, vladarskih posetih in sestankih zunanjih ministrov došlo do enotnega naziranja štirih vlad, in sicer Jugoslovije, Rumunije, Grčije in Turčije, ki omogoča zaključitev skupnega sporazuma v najkrajšem času. Moremo upati, da se bo tudi Bolgarska pri-

družila tem sporazumu, ki bo zagotovil teritorialno integralnost vseh držav, ki bodo podpisale to pogodbo.

Po pisanju italijanskega tiska gleda tudi italijanska vlada na načrt balkanskega pakta, čegar določbe o teritorialnem jamstvu bi bile omejene samo na skupne meje držav podpisnic, z večjo naklonjenostjo.

Za Društvo narodov

Na koncu se je bavil Paul Boncour z Društvom narodov, pri čemer se je vneto zavzel za njegova temeljna načela ter organizacijo, ki jo je označil kot neomajno podlago vse evropske zunanje politike. Naša zvestoba do Društva narodov, je poudaril, ni naša najljepša odmeva samo pri zavezniških in prijateljskih državah, temveč skoro pri vseh nevtralnih in malih državah Evrope, ki vztrajajo kakor mi na načelu brezpogojne enakosti vseh držav v Društvu narodov ter svobodne razprave. Toda dobro vemo, da se morajo razprave Društva narodov, ako naj rode uspeh, pripraviti z diplomatskimi razgovori med velesilami. Ko pa se zaključijo pripravljalne izmenjave misli, mora Društvo narodov, ki je skupina evropskih in solidarnih narodov, dobiti poslednje besede. Ako hočemo služiti Društvu narodov, si moramo prizadevati, da se razvija ves njegov mehanizem

Obnova posaarske vlade

Svet Društva narodov je ponovno izvolil doseadanjo vladno komisijo za Posaarje

Nemško kuhanje

Zeneva, 17. januarja. s. Svet Društva narodov se je dopoldne sestal k tajni seji. Kot glavna točka je bila na dnevnem redu izvolitev posaarske vlade, pri kateri je bilo soglasno zopet izvoljena doseadnja vlada. Posaarska vlada je sestavljena iz naslednjih članov: Knox (Anglija), Aerenrot (Finska), Kossmann (Posaarje), Moritz (Francija) in Zoričič (Jugoslovija). Svet Društva narodov je nato z obžalovanjem sprejel na znanje odstop nemškega člana komisije za umstveno sodelovanje doktor Krüssa. Razen tega je sklenil ponovno zasedati doseadnja mesta v odboru za opij in povabiti v ta odbor še Kanado, Perzijo, Švedsko in Turčijo.

V javni seji je svet Društva narodov sprejel več poročil raznih odborov. Že nekaj let obravnavana pritožba železniške družbe Radgona—Ljutomer je bila ponovno izročena odboru strokovnjakov. Za rešitev pritožbe železniške družbe Barč-Pakrac je bilo imenovano posebno razsodišče. Pri obeh pritožbah gre za oškodovano nasledstvenih držav. Prihodnja seja sveta bo v četrtek popoldne.

Suvich na Dunaju

Danes prvi sestanek z Dollfusom — Kancelar dr. Dollfuss o razmerju med Italijo in Avstrijo

Rim, 17. januarja. s. Državni podtajnik v zunanji ministertvu Fulvij Suvich je davi odpoval v Avstrijo ter prispe jutri ob 8. na Dunaj. Na postaji ga bodo sprejeli zvezni kancelar dr. Dollfuss in člani vlade. Nastanil se bo v italijanskem poslanstvu in se bo dopoldne prvi sestal z zveznim kancelarjem, nato pa bo obiskal zveznega predsednika. Nadaljnje konference in razni poseti so določeni za petek. V ostalem ni izključeno, da bo Suvich tudi še soboto prebil na Dunaju.

Avstrijski zvezni kancelar dr. Dollfuss je izjavil dopisniku rimskega lista »Lavoro Fascista« glade na posej državnega podtajnika Suvicha na Dunaju o sedanjih razmerah v Avstriji in vladnih načrtih naslednje: Izvedba našega programa temelji na neomajni ohranitvi popolne suverenosti in neodvisnosti naše države. Z vseselim ugotavljam, da italijanska vlada, ki ne izpolnjuje zvezo samo obveznosti italijanske — avstrijske pogodbe, temveč nam nudi tudi gospodar, in politično podporo, pravilno preoita naš položaj. V Rimu so prav ocenili značaj srednjeevropskih vprašanj in so z nami istega mnenja o njihovi dalekosežnosti. Poset Suvicha na Dunaju je nov dokaz isetovnosti teh naziranj, ki bodo brez pretiranja zelo mnogo doprinešla k srednjeevropski obnovi.

Dunaj, 17. januarja. d. »Neue Wiener Tagblatt« piše, da bodo pri sestanku italijanskega državnega podtajnika Suvicha s kancelarjem dr. Dollfusom gospodarske razprave tem boli v orednjem, kar zaseda sedaj v Pragi gospodarski svet Male antante in kar najnovejši češkoslovaški ukrepi glade

bi ob njem lahko skuhala svojo juho.

Notranje pomirjenje Madžarske in konsolidacija Srednje Evrope boča postala mogoča, če izgine današnji režim in če vzame brezpravni madžarski narod ureditev svojega življenja sam v svoje roke. Spoznal bo in deloma že spoznava, da rešitev iz bede in brezpravnosti ni iskati v revizijskem fantozmu, nego v pozitivnem delu in v solidarnosti s sosedi. V tej smeri podpirati res madžarsko ljudsko politiko bi bila važna in hvaležna naloga Evrope. Potem bi res nehala biti Madžarska to, kar je od prevrata sem — ognjišče nemira.

in da se uporabljajo vse njegove določbe, zaradi česar se morajo pazljivo proučiti vsi predlogi, ki streme po zboljšanju mirovnega postopka. Kar se tiče načel samih, bo stališče Francije ostalo nepopustljivo in neomajno.

O razorožitvi

Francija se tudi nikdar ni odpovedala uporabi čl. 213 versailleske pogodbe (sankcije v primeru zopetne oborožitve razoroženih držav). Izjavil sem samo in zopet ponovljajm, da Francija te določbe ne more sama uporabljati. Ta določba se more izvajati samo s pomočjo prijateljskih in garancijskih držav.

Če se bo razorožitvena konferenca ponesrečila, se bo pričelo mrzlično tekmovanje sveta v oboroževanju. Če se bo ponesrečil poizkus organizacije mednarodne varnosti, bo morala misliti Francija le na svojo lastno varnost. Preden pa bo prišlo tako daleč, bo Francija storila vse, kar je v njenih močeh, da omogoči uspeh razorožitvene konference. Ostale države, zlasti one, katerih mnenju pripisuje Nemčija največjo važnost, so že izjavile, da bodo ostale zveste temu naziranj, ki smo ga vedno zagovarjali.

Izjave zunanjega ministra je senat sprejel z velikim odobravanjem. Debatu je senatu se je končala z izglasovanjem zaupnice zunanjemu ministru Boncourju.

Paul Boncour na poti v Ženevo

Pariz, 17. jan. d. Zunanji minister Paul Boncour je danes odpoval v Ženevo, da se udeleži sej sveta Društva narodov. Iz Londona je prispeel davi predsednik razorožitvene konference Henderson, ki se je v Parizu ustavil le za nekaj ur, nato pa nadaljeval svojo pot v Ženevo.

Italija in Rumunija

Pariz, 17. jan. s. Kakor poročajo iz Rima, je vest, da italijansko-rumunski prijateljska pogodba, ki poteče jutri, ne bo podaljšana, izzvala veliko presenečenje in tudi nerazpoloženje, dasi ni pričakovati, da b se odnošaji med oema državama poslabšali. Italija je mnenja, da sedanja prijateljska pogodba z Rumunijo, ki jo je treba podaljšati vsakih šest mesecev, že tako nima velikega pomena.

Dr. Beneš o trgovinski politiki Male antante

Pariz, 17. jan. s. Zastopniku »Agence Economique et Financiere« je izjavil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, da bo sistem medsebojnih trgovinskih pogodb, ki se sedaj izdeluje med državami Male antante, prav rad predlagal tudi Madžarski. To bi bilo najboljšje sredstvo, da bi prišla Češkoslovaška v stike z Madžarsko, s katero sedaj nima trgovinske pogodbe. Glede pogajanj za trgovinsko pogodbo z Avstrijo ima vtis, da bo končno le prišlo do sporazuma, ker je pot že precej ugaljena. Za Češkoslovaško pa sta pri tem važna dva vidika. Predvsem se zaradi takšne pogodbe ne bo smela povečati brezposelnost na Češkoslovaškem, razen tega pa plačilna bilanca z Avstrijo ne bo smela izkazovati primanjkljaja. Gotovo bi gospodarsko zblizanje Avstrije z ostalimi državami Male antante pomenstoval problem, čeprav bi se Avstrija s temi državami pogajala tudi posamezno. Glede odnošajev nasproti Rusiji je izjavil dr. Beneš, da se polagoma bližajo normalizaciji. Sedanja pogajanja Češkoslovaške z Rusijo pa stremijo mnogo bolj za gospodarskimi cilji, ker je politično stanje uredila nenapadna pogodba Male antante z Rusijo.

Potres v Španiji

Madrid, 17. januarja d. San Sebastian in okolice sta zadela dva močna potresa. Človeških žrtvi ni, gmotna škoda pa še ni ocenjena.

Potresna katastrofa v Indiji

Mnogo mest je popolnoma porušenih, med razvalinami pa leži na stotine trupel ponesrečencev

London, 17. jan. d. Podrobna poročila iz severnih pokrajin Indije pričajo, da je potres napravil ogromno škodo in zahteval na stotine človeških žrtvi, kar se iz prvih vesti ni dalo sklepati. Potres je opustošil cele pokrajine in uničil vse promet, kar se še nekaj dni ne bodo dale pregledati in oceniti vse njegove posledice. Najhuje je prizadela železniška kolonija Jomalpur, kjer je izmed 180 hiš porušenih 150. Tudi železniška postaja je bila tako hudo razdejana, da so morali prekiniti ves promet le v tem kraju je bilo ob potresu ubitih 35 ljudi, 48 pa hudo ranjenih.

Velik nered vlada v Patni, kjer je bilo ubitih 80 ljudi, dočim so jih morali preplejati 80 v bolnišnice. V Gaji je bilo ubitih 9 ljudi. Mesto Darjeling je bilo skoro popolnoma porušeno, k sreči pa je bilo ubitih le 5 njegovih prebivalcev. Tudi palača bengalskega guvernerja je hudo poškodovana. V Bawalpuru se je porušila centralna jetošnica. Mnogo kazencev je pobeignilo. Slična nesreča se je zgodila v Kalkuti. Na glavnem sodišču se je baš vršil proces proti večjemu številu obtožencev. Ob potresu je nastala panika in obtoženci so skušali zbežati, vendar pa so jih razen enega vse ponovno aretirali.

V torek ponoči se je potres ponovil. Na-

šteli so 13 potresnih sunkov. Včeraj dopoldne so registrirali nov potresni sunk v Kalkuti, opoldne pa v Patni.

Na desetisočih romarjev, ki so se kopali v Gangu in Jumni, se je znašlo nenadoma v nevarnosti, da jih pogoltno visoki valovi obeh rek.

Kalkuta, 17. jan. d. Po poslednjih vesteh so je v Mirzapuru porušilo okrog 500 hiš. Vsa okolica je opustošena. V Darjelingu so našli 33 novih žrtvi. Včeraj popoldne sta letalski kapetan Dalton in poročnik Palmer izvršila izvidni let nad severnim delom Biharja. Po njunem poročilu je potres strašno opustošil vso pokrajino. Mesto Muzartpur je docela porušeno. Po njunih računih je v mestu okrog tisoč človeških žrtvi. Skoraj vsi mrtvci so domačini. Po cestah leže nešteta trupla in veliki kupi razvalin. V tleh so velike razpokline. Vsa okolica je preplavljena. Severovzhodna okolica mesta je prav vsa pod vodo in razdejana. Prava je na nekaterih mestih razdejana. Prav tako so porušena mesteca Kathe, Riga, Motihari in Barah. Letalca nista mogla nikjer pristati, ker je bila povsod povodenj. Letala sta zelo nizko in skušala ugotoviti, če je med mrtvci tudi kak Evropec, pa se jima to ni posrečilo. Danes je odletelo nad prizadete pokrajine več angleških vojaških letal.

Nemško rovarjenje v baltičkih državah

Pretekli teden smo v uvodnem članku opozorili na vesti o poskusih, da bi se pod zaščito Rusije in Poljske stvorila zveza baltičkih držav kot jez proti groženemu nemškemu napadu. Naslednji dopis iz Varšave v polni meri potrjuje naša izjava in jasno osvetljuje veliko borbo za tri male baltičke države.

Varšava, 15. januarja.

Po namerni indiskretnosti finskega zunanjega ministrstva je prišlo v javnost rusko-poljsko prizadevanje za sklenitev pogodbe, ki naj bi baltičkim državam zagotovila neodvisnost in nedotakljivost meja. Moskva je takoj pohitela in uradno zanimala resničnost vesti, v Varšavi pa so se nakratko izjavili, da to vprašanje za sedaj ni tako nujno, da bi ga bilo treba načrtovati. Stvar pa se seveda ni dala utajiti, ker je prišla iz zanesljivega vira in je bila popolnoma v soglasju s sedanjim političnim položajem ob Baltiku. Glavni garancijski sili za baltički pakt bi bili Poljska in Rusija, iz česar je strmeči svet sklepal, da sta si ti dve državi že tako blizu, da se pogajata o sodelovanju obeh armad. Ako bi se bil sklenil omejen jamstveni pakt in bi ga bilo treba obraniti proti nasprotnikom, bi se poljski in sovjetski vojak borila ramo ob ramo.

Gotovo je zanimivo vprašanje, proti komu je bil naperjen nameravani pakt, oziroma čevale tendence je imel preprečiti. Iz raznih izjav Rosenberga, očeta nemškega političnega koncepta za bližnji vzhod, vemo, da ta koncept ne računa samo z Ukrajinu kot nemško kolonizacijsko deželo, marveč tudi z obrobami baltičkimi pokrajinami, ki jih Nemci smatrajo za svojo prastaro domovino in kjer ima nemški življenjski precej zaslonbe v tamošnjih narodnih manjšinah.

V obrobah državah je Nemcev vsega skupaj nekaj nad 100.000; v Estoniji 26.000, v Lotiški 50.000, v Litvi pa 30.000. To gotovo niso znatne številke, ki pa dobijo svoj pomen v tem, da so Nemci teh držav kulturno in civilizacijsko višje stoletje mestno prebivalstvo, da dominirajo v obrti in trgovini in da imajo veliko moralno in tudi materialno podporo v Nemčiji. Finska v ta krog ne spada, ker je njena nemška manjšina neznatna in nima nikakršnega vpliva na javne zadeve.

Te peščice baltičkih Nemcev so se po prihodu Hitlerja na oblast v Nemčiji začele zavedati svoje veljave in ker imajo ravno v Rosenbergu, ki je sam po rodu baltički Nemec, važnega eksponenta v današnji vladi Nemčije, se nadejajo, da jim bo zopet napočila nekdanja doba nadvlade nad Estonijo, Lotiško in Litvo. Estonska vlada je morala Nemcem prva stopiti na prste, ker je njih število sprito celotnega prebivalstva vsekakor dovolj močno, da bi lahko izvajali kakere nered. Pozopria je funkcioniranje nemških društev. Pri tem je prišlo v pest mnogo dokazov, da so bili estonski Nemci v neposredni zvezi z Berlinom in da so od tod dobivali navodila za svoje delanje in nehanje. Tudi Lotiška, ki je sicer

ena izmed najliberalnejših držav Evrope, je morala poseči po samoohranilnih ukrepih. Začela je s čestimi zaplembami nemškega glasila »Rigaische Rundschau«. Prestolnica Riga je bila obenem središče nemške gornje za ves Baltik, lotiški nemški poslanci na čelu z Umanisom, pa so bili pripadniki kljukastega križa. Njih glavna oporoka sta bili organizaciji »Bauernverband« in »Ognjeni križ«; slednji je bil samo po imenu nekoliko različen od kljukastega križa. Iz Rige, kjer je bila centrala vsega hitlerjevstva v Baltiku, so vodili ves pokret, za posredovalca med Rigo in berlinsko vlado pa je bil estonski baron Mühlen, ki so ga Estonci tudi delali pod ključ. Litva je kot svoj prvi obrambni ukrep odredila odpust nemških častnikov-instruktorjev iz svoje vojske in čuditi se je pri tem, da so vsa povojna leta vodili litovsko vojsko poročevalsko službo nemški častniki. Njih delovanje je bilo pač v prvi vrsti naperjeno proti Poljski in je postalo v novih okoliščinah brezpredmetno.

Nemci se v svojih pretenzijah po Baltiku omejujejo samo na one dele obrežja, ker so nekdo gospodarili nemški vitezi-mečenosci, na Finsko pa ne segajo s svojimi zahtevami, smatrajo jo kot svojo prirodno zavezništvo v boju proti slovanskemu vzhodu. Finski nacionalisti so zato zelo dostopni za hitlerjevske namere, ter so si popolnoma usvojili hitlerjevsko miselnost in ideologijo. Njih naloga je selati iredentizem v sovjetski Kareliji, kjer je Fincem sorodnega življa skoro cela tretjina. V nasprotju s Finci, ki so protestantje, pa so Kareli pravoslavni in že od 16. veka silno podlegajo mirni in prirojni rusifikaciji.

Po svojih številnih agentih so Nemci v baltičkih državah raztrosili nazor, da je njihov obstoj odvisen od dobre volje Hitlerjeve in da se lahko odvrže na površju samo, ako prestopijo v nemški tabor ter pomagajo Berlinu v borbi proti Rusiji in Poljski. Rusija in Poljska da jih vpoštevata samo toliko, v kolikor tvorijo te tri republike nekaj varnostni kordon Litve za Poljsko s severa, vse tri s Finsko vred pa za Rusijo od zapada. Berlinski »Der Tag«, baveč se s tem problemom, pa je odkrito zapisal: Fašizem malih baltičkih držav se ne more održati brez znanje podporne. Te od Rusije ali Francije ni pričakovati in zato se mora obrniti fašizem samo na Nemčijo.

Nemčiji pa seveda stvar ne more iti od rok, dokler njenim nameram sočno nasprotuje Poljska in Rusija. Zato je list »Der Ring«, ki ga izdaja breilinski »Herrenklub«, ponudil Poljakom stvaritev politično in gospodarsko združenje Srednje Evrope pod vodstvom Nemčije. V to zvezo bi si razen baltičkih republik tudi Poljska in Českoslovaška in bi tvorila protitež proti Franciji, Angliji in Rusiji. Iz tega nemškega predloga, ki v Varšavi ni našel prav nič razumevanja, se vidi, da je bil nameravani baltički garancijski pakt le odvev na nemška prizadevanja in snubitve. Ne glede na sovravnost Finske je možnost zaključka take pogodbe še vedno podana, dasi je načrt morda začasno odložen.

Rooseveltova nova valutna politika

Pogajanja Zedinjenih držav z angleško vlado za preprečje valutne vojne med obema državama

Washington, 17. januarja. Predsednik Roosevelt je izjavil zastopnikom tiska glede svoje zadnje poslanice kongresu, da upa v končno stabilizacijo dolara napram funtu Sterlingu in franku. Dotlej se bo zavzel za gotovo trajno devalvacijo dolara. Njegov namen je omogočiti kupno moč dolara na povprečni višini, na kateri so bile prevzete obremenitve države.

Rooseveltova poslanica je bila v javnosti ugodno sprejeta. Demokrati si splošno pričujejo, člani republikanske stranke pa so sklicali sejo, da določijo svojo nadaljnjo politiko.

Predsednik Roosevelt je predložil kongresu razne predloge za izvajanje nove valutne politike. Po teh predlogih bodo federalne rezervne banke dobile za svoje zaloge zlata certifikate. V bodoče bo smela nakupovati zlato samo Federalna rezervna banka v New Yorku, dočim je imela doslej to nalogo Reconstruction Finance Corporation, ki bo tudi oddala svoje zaloge zlata v vrednosti 120 milijonov dolarjev. Na drugi strani bo njen kapital povečan za 850 milijonov dolarjev. Njena pravica za podeljevanje podpornih kreditov se bo podaljšala do 1. januarja 1935. Razsirena bodo tudi pooblastila zakladnega urada za nadzorstvo nad devizno trgovino s posebnimi odredbami predsednika Roosevelta. V bodoče bodo morali tudi zasebniki imeti dovoljenje za nakup in prodajo deviz. Pričakovani dobiček pri operacijah z zlatom bo znašal približno dve milijardi dolarjev, ki jih bodo nakazali poravnalno na fondu za valuto. Reconstruction Finance Corporation je večerj opoldne ustavila nakupe zlata v inozemstvu.

Ameriška vlada si prizadeva da bi zaključila z Anglijo pogodbo, ki naj bi po možnosti preprečila izbruh valutne vojne med obema državama. Pri pogajanjih je baje Anglija že pristala na takšno valutno pogodbo, ki naj bi predvsem dosegla določeno pariteto med dolarjem in funtom. Čeč funta ne bi se pri tem določil kakor zatrjujejo, z vrednostjo nekaj nad 5 dolarjev. V tujakšnih finančnih krogih so mnenja, da bo morda zaradi angleško-ameriškega sodelovanja v valutnem vprašanju slej ali prej prisiljena tudi Francija opustiti zlatega standarda.

Washington, 17. jan. Na podlagi nove valutarne reforme morajo zvezne rezervne banke do prihodnje srede izročiti vse nameno zlato državi. Cena zlata je določena na 20,67 dolarja za unco.

New York, 17. jan. Valutne odredbe washingtonske vlade so natele tako v tisku kakor v javnosti na zelo poveljen odziv. Vendar menijo v finančnih krogih, da bo tečaj dolara še nekaj dni nestabilen. Vsekakor bo mogoča vlada po izvedbi teh odredb pričeti mednarodna pogajanja za stabilizacijo valute.

Huda zima v Rumuniji

Bukarešta, 17. jan. Zaradi novega bučnega mraza se je položaj na Donavi bistveno poslabšal. Ledolomilci, ki so pri Galacu in Brailu skušali osvoboditi za mrznjene ladje, so morali svoja prizadevanja deloma ustaviti. Na jedu so nastale zaradi tega velike jedne barjere, ki bodo ob južnem vremenu pomenile veliko nevarnost poplav. Jezero Mostište je prestopilo bregove in poplavo kraljevo posestvo v Monastireju. Razen tega je v tamošnjih okolici ogroženih še več krajev, ki so jih morali izprazniti. Prav tako so pod vodno obrežje občine pri Giurgiu, najbližje nevarnosti pa je občina Puceni. Dve ladji bosta še enkrat poizkusili podreti ledni zid, da bi morda še v zadnjem trenutku odstranili nevarnost poplav.

Novi letalski nesreči v Franciji

Pariz, 17. jan. Danes sta se dogodili dve novi letalski nesreči. V bližini mesteca Chateau Rouge sta trčili dve vojaški letali v višini 1100 m. Prvo je padlo na zemljo in se je razbilo. Pilot se je skušal rešiti s padalom, ki pa se ni odprlo, in se je letalec ubil. Drugo letalo je le s težavo pristalo. Druga podobna nesreča se je zgodila pri Bizertu v Tunisu, kjer sta prav tako trčili dve vojaški letali. Letalec s prvega letala se je rešil s padobranom, drugi pa je skočil z letala blizu tal in dobil le manjše poškodbe. Obe letali sta zgoreli.

Spremembe v fašistični stranki na Krasu

Trst, 17. januarja. Pokrajinski tajnik fašistične stranke v Trstu je imenoval 6 novih krajevnih tajnikov fašistične stranke ter v nekaterih krajih tudi nove krajevne direktorije. Te spremembe v vodstvu krajevnih organizacij fašistične stranke so bile izvršene v Razdrtem, Lokvi, Avberju, Boljuncu, Studnem, Dolini, Tomaju in Sežani.

Poslanec V. Spindler med volilci

Smrje, 16. januarja. V nedeljo, 7. t. m. je občinska organizacija JNS v Sv. Petru pod Sv. Gorami po prvi maši sklicala zborovanje v šolo, kjer se je zbralo okrog 150 občanov obojega spola. Izvršil se je najprej občni zbor občinske organizacije JNS s poročili tajnika in blaginika o poslovanju v minulem letu, zlasti povodom občinskih volitev, ter je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom posestnika Franceta Gabrona. Tajništvo je prevzel novi šolski upravitelj g. Antvo Robič.

Po občnem zboru je podal daljše poročilo o političnem in gospodarskem položaju, zlasti tudi o delu v Narodni skupščini ter o novih zakonskih predlogih narodni poslanec g. Vekoslav Spindler, čigar izjavnim so zborovalci ves čas z vidnim zanimanjem sledili ter mu na predlog g. prof. Degena izrekli zahvalo in zaupanje. Sprejeta pa je bila ob enem tudi odločna resolucija glede zemljarine, katero smatrajo kmečki davkoplačevalci v današnjih prilikah za previsoko in zahtevajo njeno znižanje, kakor tudi omiljenje izredno težke davčne prakse. Tudi so zborovalci zahtevali s posebno resolucijo spremembo šolskega zakona, ki zahteva obisk osnovne šole skoro do 16. leta, kar je z ozirom na podeželske prilike nepraktično in tudi ne prinaša nobene pozitivne koristi v pogledu izobrazbe mladine. Zborovanje je končalo v najlepšem soglasju ter je pokazalo veliko pomirjenje duhov v tej veliki občini.

Minulo nedeljo, 14. t. m. je narodni poslanec V. Spindler dondole zboroval v šoli na Planini. Ta občina je bila delno še nedavno priključena njegovemu srezu. Pod vodstvom g. župana in drugih udeležnih mož iz nove velike občine Planine se je zbralo tudi tu okrog 150 zborovalcev, ki so izrazili veliko zanimanje za poslušanje poslančeve poročila, iznesli tudi razne svoje želje in pritožbe zlasti glede davčne prakse, sprejeli resolucije glede zemljarine in šolskega obiska preko 14. leta enako kakor zborovalci v Sv. Petru, ter izrekli svojemu poslancu zahvalo in zaupanje. — Popoldne se je v šoli v Zoroti zbralo okrog 80 faranov obojega spola in je tudi tam poročal g. narodni poslanec ob velikem zanimanju zborovalcev.

V nedeljo 21. t. m. zjutraj po maši bo imel narodni poslanec V. Spindler zborovanje v šoli pri Sv. Križu pri Rogški Slatini, popoldne ob 3 v šoli v Zetalah, 28. t. m. zjutraj po maši v Smarju pri Jelšah, popoldne v Sv. Vidu.

Odmev z Doberdoba

Test, 17. jan. Današnji »Popolo di Trieste« je preobčel med objavami fašistične stranke naslednje disciplinske odredbe: Zvezna disciplinska komisija je izključila mirovnega sodnika na Doberdobo Andreja Cergoleta za nedoločen čas od vsakega delovanja v stranki in je predlagala, naj se še strožje kaznuje, ker je skušal vplivati na doberdobskega župnika, da ne bi pridigal v italijanski.

List pravi: Vsaka pripomba k tej utemeljeni kazni bi pokvarila jasnost in utemeljenost objavljene odredbe. Dodajamo le naslednje: Cergolet je že od 1. 1924. delal v stranki in je torej polnih 9 let pod liktorskim znakom na prsih zavestno skrivaj svoja antinacionalna in protidržavna čustva. Treba je pripomniti, da si je znal pridobiti najhujše zaupanje fašističnih hierarhov, tako da so ga imenovali celo za mirovnega sodnika, kar na delu ni brezpomembna funkcija. Poleg tega je treba poudariti še eno dejstvo. Na Doberdobo imajo ob nedeljah po dve pridigi. Slovenski pridigi sledi italijanska. Ta je seveda namenjena italijanskim vernikom, ki imajo nedvomno popolno pravico poslušati božjo besedo v svojem lastnem jeziku. Cergolet je torej skušal vplivati na župnika, da bi opustil razlago evangelija v italijanski, čeprav je vedel, da je mnogo vernikov Italijanov. Hotel je pokazati napram nim le svoje sovražstvo in vohbe izraziti svoje nasprotstvo proti vsemu, kar je italijanskega. Kakor vse ljudstvo na Krasu, je tudi doberdobsko prebivalstvo prežeto s prepričanjem, da je njegova bodočnost zagotovljena le v naši državi in pod našim režimom in zaradi tega se razen v izjemnih primerih z zlo voljo odvrča od vsega, kar je separatističnega in kvarnega za njegov mirni razvoj.

Uboj dveh fašistov v Argentini

Buenos Aires, 17. januarja. Tujakšnji »Mattino d'Italia« poroča, da so antifašisti v Avellandji ubili dva fašista, in sicer 33-letnega Leonarda Simonija in 29-letnega Jeronima Pugliesa. Obisti so uvedle preiskavo, ki pa še ni zaključena.

Uspeh naše nesmi v tujni

Ljubljana, 17. januarja. Pred kratkim je dunajska oddaja nastajala Ravag priredila jugoslovanski večer in je oddajala na radiu na dvajset minut prenos iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. Ljubljanski program je izpolnil slovenski vokalni kvintet, ki je pel harmonizirane slovenske narodne nesmi.

O tem jugoslovanskem večeru v dunajskem radiu so avstrijski listi polni hvale prednost pa dajo prenosu iz Ljubljane, za katerega je obžalujejo, da je trajal samo dvajset minut. Graška »Tagespost« je poročala doslovno: Iz Ljubljane, ki je otvorila program jugoslovanskega večera, smo čuli narodne pesmi ljubljanskega vokalnega kvinteta, najboljši, kar nam je večer nudil. Izenačeni glasovi, dobra izsolednost, medsebojna povezanost, lepa modulacija in nežni piano. Posebnost sta glasova obeh stranskih stebrov, tenorja in basa. Očarljivi lirski tenor sijajna izsolednost, škrinčkovsko vzgorenje, prelestni mezzosopran. Zelim ga čuti morda kot Lvonela, Postifona ali Hoffmanna. Enakovreden mu je bas, čigar žametni glas je vsakogar prevzel. Ostali trije pevci so povsem izenačeni moči, tako da je bil splošni učinek leno harmonično in zaokrožen. Žal, le prekmalu je minilo dvajset minut ljubljanskega programa.

Tako inozemski list nepristransko sodi našo pesem in naše pevce. Slovenski vokalni kvintet je doma na samostojnih koncertih in drugih prireditvah že večkrat z velikim uspehom nastopil in postal pri koncertnem občinstvu prav priljubljena vokalna glasbena korporacija.

Čitate tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Razstava tiska v Beogradu

V proslavo stoletnice „Srbskih Novin“ je bila večeraj z velikimi svečanostmi otvorjena razstava našega in tujega tiska

Beograd, 17. jan. 3. Davi je bila ob sodelovanju zastopnikov jugoslovanskega in inozemskega tiska ter civil. oblasti in kulturnih ustanov otvorjena svečana jubilejna razstava v proslavo 100 letnice »Srbskih Novin«. Za razstavo, ki jo je prirediteljski odbor uredil v paviljonu Cvete Zuzorić, je vladalo v vseh slojih prebivalstva silno zanimanje. Že okrog 10.30 so se pričele zbirati mnoge ugledne osebnosti v salonu paviljona. Na okusno prirejenih mizah in polih so bili razstavljeni celotni letniki in posamezne številke listov in revij, ki so izhajali in še izhajajo v Jugoslaviji, ki so izhajali v nekdanji Srbiji ter drugih delih naše države. Posebno zanimiva je kolekcija prvih letnikov »Srbskih Novin«.

Ni. Vel. kralja je zastopal pri otvoritvi polkovnik Dušan Stojanović, navzoči so bili predsednik senata dr. Ljubomir Tomasić, predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumanud, prosvetni minister dr. Radenko Stanković, zastopnik ministrskega predsednika Teofil Djurović, zastopnik notranjega ministra generalni inspektor Gjorgjević, beograjski župan Lazarević, komandant Beograda general Tomić, rektor beograjskega vsučilišča dr. Aleksander Belić, mnogo profesorov in narodnih poslancev, skoraj ves diplomatski zbor, predsedniki vseh sekcijskih Jug. nov. udruženja, med njimi predsednik ljubljanske sekcije Stanko Virant. Številno so bili zastopani tudi književniki in sploh kulturni delavci.

Svečanost je otvoril s daljšim govorom predsednik prirediteljskega odbora, vsučiliški profesor in član Akademije znanosti v Beogradu, dr. Stanoje Stanojević, razstavo samo pa je otvoril kot zastopnik g. ministrskega predsednika dr. Srbića šef Presburoja g. Teofil Djurović, pozdravljajoč sedanji jubilej, ki predstavlja celotno stoletje rodoljubnega prizadevanja in plemenitih stremiljenj našega novinarstva. Brez zdravega tiska ni zdravega javnega življenja, brez tega pa tudi ni napredka v narodu in državi. Govornik je končno izrazil prepričanje, da bodo sodobni zastopniki jugoslovanskega tiska vredni svojih prednikov in služili idealom blagostanja naroda in državnega napredka z isto vdanostjo in istimi uspehi, kakor njihovi predniki pred sto leti.

Nato so govorili še: književnik Veljko Petrović v imenu prosvetnega ministra, podpredsednik centralne uprave Jug. novinarskega udruženja in predsednik beograjske sekcije g. Dobroslov Kuzmić, predsednik zagrebske sekcije g. Slavko Jutrisa ter predsednik ljubljanske sekcije g. Stanko Virant. Ob zaključku se je vsučiliški profesor dr. Stanojević zahvalil vsem navzočim za poset in jih pozval, da si ogledajo razstavo. Slavnostni del otvoritve je bil s tem zaključen in so zbrani povabljeni z velikim zanimanjem pregledali obsežno razstavo. Popoldne si je razstavo ogledalo zelo mnogo občinstva.

Snežni viharji in zameti

Velike vremenske nepravilnosti na progi Zagreb-Beograd in v Liki — Znatne prometne težkoče

Zagreb, 17. januarja. Na železniški progi Beograd - Zagreb je v pretekli noči okrog Broda divjala silna nevihta. Porušenih je mnogo brzojavnih in telefonskih drogov. Razdejani je tudi en tir na tej progi in so morali vlaki voziti le po drugem tiru. Največ brzojavnih in telefonskih drogov je podrtih na progi od Broda do Andrijeveca, zaradi česar je bil ves žični promet z Beogradom prekinjen. Za železniški promet so nastale hude nepravilnosti zlasti zato, ker so morali vlaki voziti na slipe na vsaj progi od Vinkovcev do Broda. Vlaki so vozili zelo počasi, da ne bi prišlo do kakšne nesreče.

Tudi v Liki in v Podravini je bil prekinjen telefonski in brzojavni promet. Zlasti je bila poškodovana proga Virovitica - Koprivnica.

»Delo in eksistenca«

V Ljubljani se je osnovalo društvo »Delo in eksistenca«. Že iz njegovega imena je razviden njegov smoter. Pripravljalni odbor društva je objavil naslednji poziv na vse interese:

Pravica do dela, do eksistence je osnovna pravica človeka, ki je odvisen od svojega dela. Človeku, ki mu šele delo omogoča življenje, ne sme nihče odrekati te pravice. Človek hoče živeti, zato naj dela in naj si gradi eksistenca.

In vendar jih je na tisoče, ki so brez dela — zdravili, delavolnih, sposobnih in upravnih do življenja — samev in hranilcev družin, ki nimajo dela, nimajo služke, ki životarijo ob javni milosti, hodijo od hiše do hiše, ponižani na položaj beračev. Na tisoče jih je obsojenih na brezdelje, na pomanjkanje, na glad in bedo. Zrel možje, ženske in mladi ljudje, ki so se učili, izobraževali, šolali in so odrasli, sedaj pa čakajo brezupno na eksistenca, ki je ni — in čakajo, da začne samostojno življenje, da si zgradi domače ognjišče, ustvari družino in dom.

Tisočim, ki so izgubili delo, se pridružujejo tisoči iz vrst doraščajoče mladine — armada narašča iz dneva v dan in ljudstvo pada v vedno večjo bedo.

Klic po delu in eksistenci postaja vsebolj gласen in splošen. Zahteva po kruhu in za službo postaja odločna in problem dela in eksistence postaja vse bolj pereč.

Kjer se skuša danes reševati ta problem, se rešuje teoretično brez vidnih uspehov in nikogar, ki bi vprašanje dela za brezposelne in vprašanje eksistence za doraščajoče praktično rešil. Kolikor pa se kje rešuje to vprašanje praktično, se rešuje po osebnih vidikih in tako, da odpira na široko vrata protekciji, a ogromno število samih sebi prepuščenih pušča ob strani.

Problem zaposlitve vseh dela volnih in dela potrebnih ni rešljiv docela in trajno brez odprave primernih vzrokov, ki tiče v gospodarstvu, v denarnem sistemu in drugje.

Kljub temu ne posegamo v te probleme, ki jih bo svet reševal še desetletja, nego hočemo delati na odpravi ali vsaj omiljenju posledic primarnih vzrokov, ker je tako je mogoče dejansko in nujno koristiti brezposelnim, ki jim teoretične razprave ne morejo nuditi kruha in eksistence, ki je zanje nujno in sleherni dan bolj neodoljivo vprašanje.

Pri tem se bomo borili proti onemu, kar otežkoča, da nezaposleni težje dobe delo in proti vsem, ki so napoti stremiljenjem po eksistenci.

Zato se izrekamo proti vsakemu nadurnemu delu, proti deljenemu delu v pisar-

nah in uradih, proti neutemeljenim redukcijam, proti prekomernim prejemkom vodilnih, ki naj se porabijo za nove zaposlitve. Smo pa tudi proti pomanjkanju eksistence, t. j. proti opravljanju dveh ali celo več služb, proti zaposlenju onih, ki niso odvisni od svojega dela, proti stalnemu zaposlenju upokojencev in proti vsem sličnim pomanjkanjem eksistence, ki zapirajo vrata neštevilnim nezaposlenim in tudi družinskiim očetom, ki bi z zaposlitvijo rešili svoje družine bede in pomanjkanja.

Z resno in iskreno voljo je mogoče zaposlitve pretežni del nezaposlenih. V to pa je potrebno smotreno delo vseh nezaposlenih ročnih in duševnih delavcev in vseh onih, ki zlo vidijo in ga hočejo odpravljati.

Zato smo osnovali društvo »Delo in eksistenca«, v katero vabimo vse, ki so prizadeti, in pa vse, ki nimajo čut samo v besedah, nego v srcu, da pristopijo in pomagajo odpravljati največje in najtežje zlo današnjega časa.

Pripravljalni odbor društva »Delo in eksistenca«, Ljubljana. Grafika, Masarykova 9.

Tudi Ljubljana dobi velenjsko elektriko

Ljubljana, 17. januarja. Mestna elektrarna je lani pokazala prav zadovoljiv napredek 1015 novih konzenotov je napajalo tok v 8252 žaric in 149 motorjev. Mestna elektrarna šteje sedaj 15.190 odjemalcev toka s skupno 134.252 žaricami in 1541 motorji. Celotno omrežje elektrarne meri 220 km. Elektrarna je lani proizvedla 7.561.105 kilovatnih ur (predlanskim 7.290.148). Maksimalna obtežba je bila v sedanji zimi 13. decembra: 2853 kilovatov. Za leto so na dnevnem redu temeljite spremembe obrata. Ker je dosežen sporazum med mestno občino Ljubljansko in KDE o dobavi toka, bo elektrarna na jesen gotovo pa še pred prihodnjo zimo dobivala tok iz velenjske centrale, odnosno sploh iz kalorinih in hidrocentral KDE. Iz Črnce do mestne elektrarne bo napeljan močan kabel, ki bo dovajal tok. Stroji bodo počivali kot rezerva.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Nekoliko bolj vedro, toplo, ponoči mraz. — Situacija večerajšnja dne: Preko vsega kontinenta prodira močan ciklon, ki ga spremlja ob njegovem južnem robu manjši cikloni, zaradi katerih se je v naših krajih poslabšalo vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Spremenljivo vreme z višjo temperaturo. — V jasnih krajih najprej se mraz ponovi, ponekod morda polledica. Z zapada vzhodno večje poslabšanje s padavinami in snežnimi tropsi. V gorah ponekod snežni viharji in povečana nevarnost plazov.

Državna razredna loterija

V IV. razredu so bili dne 12. in 13. januarja izžrebani sledeči dobitki:

Din 1.000 štev.: 124, 5.914, 10.890, 22.713, 22.764, 22.783, 37.001, 37.077, 42.519, 45.749, 45.773, 51.557, 51.563, 51.598, 58.310, 58.382, 58.392, 62.219, 62.239, 62.278, 73.311, 73.357, 73.370, 88.201.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Iz tujine se vračajo

Bilanca našega izseljenskega prometa: dotok povratnikov narašča — Potreba smotrnejše zaštite izseljencev

Ljubljana, 17. januarja

Med bilancami, ki jih ob pričetku novega leta sestavljajo razni naši zavodi in korporacije in ki zlasti v tem času stiske po navadi niso rožnate, vzbujata hude skrbi tudi bilanca našega izseljenskega gibanja. Izseljenski urad pod vodstvom ravnatelja g. Finka je imel v preteklem letu največ dela z reatriacijo naših ljudi, ki jih je vrhunec krize zatekel po rudnikih in tovarnah v zapadni Evropi in Ameriki in ki so jih njihovi delodajalci postavili na cesto. Okrog 440 delavcev, žen in otrok, ki so donotovali čez mejo, je izseljenski urad sprel to leto in jim pomagal, kolikor je ob razpoložljivih sredstvih mogel. Največ se naši delavci vračajo iz Nemčije, Francije, Holandije, Belgije, Argentine in Zedinjenih držav. Tu pa tam so med njimi tovarniški delavci, največ pa je rudarjev. Ker je prav ta panoga naše industrije v najhujši krizi, si lahko mislimo, kako malo rožnatih upov lahko domovina odpira tem svojim sinovom ob njihovem povratku.

Dotok naših repatriirancev stalno narašča. V prvem četrtletju se je lani vrnilo iz tujine 71 delavcev, v drugem 98, v tretjem 62, v zadnjem četrtletju, pričetkom zime, s katero se vsa beda na svetu še bolj poostri, pa se je vrnilo kar 240 oseb. Z enim samim transportom dne 6. decembra — kakor nalašč prav za Miklavža — se je iz Holandije pripelalo 175 oseb. Med povratniki so pogostokrat žene, otroke, ki se vračajo prav brez vsega, prestrašeni in prežbeli. Izseljenski urad pripada naloga, da jim ob svojih sredstvih vsaj prvi dan bivanja v domovini nudi prehrano in prenočišče, vsem potrebnim pa tudi plača potne stroške — polovično karto — od Ljubljane do njih domovinske občine. Včasih jim mora poravnati tudi stroške za prevoz kakšnih kosov sira, masla, pohištva. Najpogostejši izplačuje izseljenski urad ob njihovem prihodu tudi majhno podporo na rok: 100 Din za moža, po 50 Din za ženo in za vsakega otroka.

Podpre tem najnevarnejšim izmed naših brezposelnih se plačujejo iz sklada za podpiranje izseljencev. Sklad je naložen pri Hranilnici dravske banovine v Ljubljani, upravlja pa ga devetčlanski odbor pod predsedstvom senatorja dr. Ravniharja. V ta sklad prispevajo predvsem socialno ministrstvo iz izseljenskega fonda, banka uprava ki ima v ta namen posebno postavko v proračunu, Delavska zbornica, posamezne občine in drugi. Lani je sklad izplačal podpore 203 posilcem v znesku 39.584 Din. Odbor se je nekajkrat obrnil tudi na širšo javnost s prošnjo, naj podpre ta prepotrebni fond, pa doslej še ni našel odziva, ki bi ga bil vendarle smel pričakovati. Vsak izseljenec, ki se vrne brez dela in brez sredstev, ostane v vrhu podpora leto dni v evidenci izseljenskega urada, nato pa preide na področje ostalega našega socialnega skrbstva.

Z vrnitvijo v domovino se vprašanje življenjskega obstanka za vsakega izseljenca seveda šteje prav za pravo kačo. Ko dospelo v svoje domovinske občine, pogostokrat ne najdejo več ne doma, ne svojcev in ne dela. Dolga leta so prebili v tujini, še prej pa so skoraj vsi že daljšo dobo delali v kakšnem rudniku ali tovarni v domovini daleč od rojstne vasi. Če obiščejo ta svoj drugi, industrijski domači kraj, najdejo sicer dovolj svojih starih znancev, nekdanjih sodelavcev, toda zanje, ki so se vrnil, ni več prostora. Vsi skoraj brez izjeme iščejo in prosijo za delo, tako približno prav toliko, kolikor so v industrijskih centrih tam zunaj dvignili svojo delovno kvalifikacijo, so se obenem do neke mere oddaljili našim razmeram, so se odtrgali od našega življenjskega toka. V visoko razvitih industrijskih državah z dobro organiziranim socialnim skrbstvom, kjer so v dobi svoje zaposlenosti uživali udobna stanovanja, vso potrebno socialno zaščito, bi prav gotovo radi ostali tudi brez dela, ker so tam tudi brezposelni do dobrih mere zavarovani. Tako je na pri-

mer še v današnji Nemčiji mnogo naših brezposelnih državljanov, ki so že po nekaj let deležni najpotrebnejših podpor iz javnih fondov, v katere so prej seveda sami vplačevali svoje prispevke. Vobče hitlerjevska Nemčija tudi nasproti delavcem iz tujine človeško nastopa. Dobro bi bilo, da bi glede na naše brezposle delavce v Nemčiji tudi naša država sledila vzgledu Češkoslovaške republike; da bi preprečila odselitev svojih brezposelnih državljanov iz Nemčije, je CSR sklenila z nemško vlado pogodbo, s katero se je zavezala, prispevati primeren znesek za podpiranje tamšnjih brezposelnih rojakov, ker se pač dobro zaveda, da bi ji repatriiranci doma

V maju — ofenziva proti jetiki

Priloge za prvi jugoslovski protituberkulozni kongres

Ljubljana, 17. januarja

Jugoslovanska protituberkulozna liga in Jugoslovansko društvo ftizeologov prireditelja letos v času od 10. do 13. maja prvi jugoslovski protituberkulozni kongres. Kongres bo organizirala Narodna protituberkulozna liga v Ljubljani skupno z zastopniki zdravnikov-specialistov. Kongres bo obenem tudi proslava 25letnice otvoritve prvega sanatorija za tuberkulozne na Brestovcu pri Zagrebu. Kongres se bo pričel na Brestovcu 10. maja ter nadaljeval v Ljubljani 11. in 12. maja. Dne 13. maja se bo vršil v tem okviru občini zbor ter zborovanje Jugoslovanskega društva ftizeologov v Topolšici.

Program kongresa je razdeljen na dva dela: Na socialno-propagandni del ter medicinski znanstveni del. Ob dela kongresa se bosta vsilila deloma istočasno, v dvorani OUZD in Delavske zbornice v Ljubljani. Program je deloma izdelan že podrobno in prinašamo glavni obris kongresnega sporeda:

V četrtek, 10. maja 1934 na Brestovcu: Ob 9. uri otvoritev in konstituiranje kon-

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost, olajšanje, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenchice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefov« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, sati-karjih in hemoroidno bolnih. »Franz Josefov« grenchica se dobi v vseh lekarnah drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ubijalci in vlomilci pred sodniki

Tri večje, zanimive razprave pred malim senatom

Ljubljana, 17. januarja

Mali kazenski senat pod predsedstvom g. Adolfa Hudnika ki sta mu bila sodnika dr. Rupnik in dr. Štrukelj, je danes dopoldne obravnaval tri zločine. Razpravljanje je bilo vseskozi zanimivo. Predvsem se je obravnaval uboj na Borštnikovem trgu, katerega žrtev je bil 26. novembra lani okoli 2. zjutraj strojni stavec Karel Kocmur, ki je zapustil vdovo in štiri nedonaraste otroke.

Uboj Karla Kocmurja

Pred sodnike so stopili Anton Gorišek, samski hlapec, rojen 1906, v Dobah pri Kostanjevici, v službi pa na Rimski cesti; Nande Ahac, rojen 1904 v Trbovljah, takisto zaposlen na Rimski cesti; in premogor Lojze Gošče, rojen 1908 v Kisovcu pri Zagorju.

Karel Kocmur se je tisto noč, kakor pravi obtožnica, vračal iz Učiteljske tiskarne domov. Pred Ljubljansko kreditno banko se je priključil družbi znancev in z njo zavil v Emonske klet. Ivan Bremec je namreč tisto noč praznoval fantovščino. Iz kleti so po pol 2. uri odšli proti Gradšču in dalje na Borštnikov trg. Tu so skušali dobiti še pri Novaku nekaj vina. Naenkrat je Lojze Gošče začel izgovarjati družbo. Ko ga je nekdo iz družbe malce pahnol sta Goščeova tovariša Gorišek in Ahac napadla družbo. Gorišek je udaril Karla Kocmurja z ročico po levi strani glave, da mu je prebil lobanjo. Ranjenca so prepe-

prizadejali še več stroškov in težav.

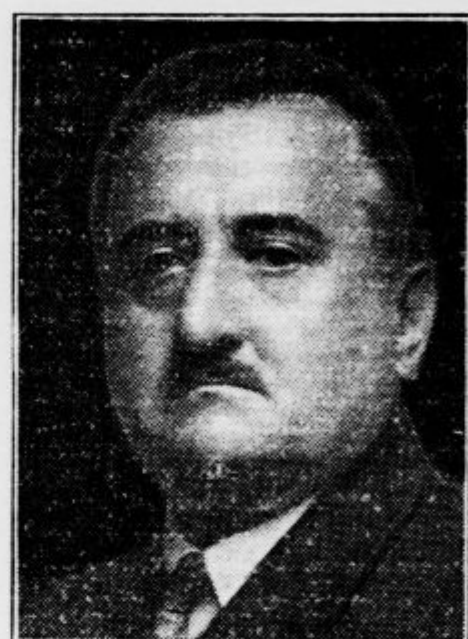
Tako ima naš izseljenski urad torej največ posla s Simni Sirotniki, ki se po mnogih letih dela brez vsega vračajo domov. V obratni smeri je seveda mnogo manj prometa, ker dela nihče več ne more iti iskat nikamor čez mejo. Čez morje, v Zedinjene države, Kanado in Argentino, je lani potovalo 291 oseb — po večini naši Amerikanci, ki so bili tu samo za malo časa na obisku, in med njimi še nekaj ljudi, ki so odpotovali k svojcem. V države na kontinentu pa so potovali predvsem naši sezonski delavci iz Prekmurja, ki hodijo vsako pomlad v Nemčijo in Francijo opravljati poljska dela, vsako jesen pa se spet vračajo domov. Samo nekaj malega jih tudi čez zimo ostane zunaj. Pa tudi v tej panogi se kriza občutno pozna. Med tem ko je še pred tremi leti odhajalo vsako sezono v Nemčijo nad 4000, v Francijo pa nad 2000 Prekmurcev, jih je lani šlo v vsako izmed obeh držav samo po 1500.

let robije. Po prestani kazni izgon iz države.

Laknerjev izlet v Ljubljano

Danes je bil sojen tudi Lakner, morilec mengeškega župnika Kuščarja. Lakner je bil 16. julija 1931 obsojen zaradi umora in vlomov na 20 let robije. Pod strogim varstvom je bil danes iz mariborske kaznilnice prepeljan pred mali senat. Prej slabše se je mladi zločinec v kaznilnici izredno popravil, da je pravcati orjak in je skušal že večkrat pobegniti iz kaznilnice. Državni tožilec je obtožil Laknerja in njegova znanca Ludovika Suštarja in Jožeta Sežana, da so 15. oktobra 1930 vlomili v župnišče na Kresnicah in odnesli za 495 Din plena, nekaj dni nato pa pobrali še v Lajpajnetovi trgovini na Jezeru za 7645 Din blaga. Pri razpravi je Suštar, ki takisto v kaznilnici presedeja 3 in pol leta robije zaradi vlomov, povedal, da je hotel Lakner že večkrat pobegniti in da je nameraval celo s kamnom ubiti mojstra v kaznilniški delavnici. Zaradi vlomov, ki so jih danes sodili, si je Lakner marsikaj izmislil, samo da je še enkrat prišel v Ljubljano, ker se je pač zanašal, da se mu na vožnji ponudi prilika za beg. Sodba je bila, da sta Lakner in Suštar izvršila vlom na Kresnicah, ali zaradi tega ne bosta višje kaznovana kakor sta že. Tretji obtoženec je bil oproščen.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc

bo predaval danes ob pol 21. v »Zvezdici« pod okriljem Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani o spominih na Bratislavo in na prvi kongres slovanskih pravnikov. Odlični predavatelj, čigar znanstveno delo na področju kriminalistike in zgodovine prava je lani priznala bratislava univerza Komenskega s častnim doktoratom, ne bo govoril samo za pravnike, marveč tudi za širše občinstvo, ki ga zanimajo razmere v lepi slovaški Bratislavi in problemi slovanskega sodelovanja. Vstop k predavanju je svoboden.

Hermann Bahr o Dalmaciji

Pokojni nemški pisatelj Hermann Bahr je mnogo potoval in je seveda obiskal tudi Dalmacijo. Leta 1909 je izšel njegov potopis »Dalmatinische Reise«. Pisatelj Bahr, o katerem je publicist Maksimilijan Harden dejal, da »živi vedno v bodočnosti, v temperaturi jutrišnjega dne«, je v tem svojem delu zanimivo prepletel sedanost z davno preteklostjo ter ustvaril, občudujoč dalmatinske kraje in ljudi, s svojim močnim intelektom in bujno domišljijo sijajno sintezo. V svojem potopisu govori o starodavnih spomenikih, potem o slikovitih krajih, o hrvaškem narodnem preporodu, o ilirizmu in njegovih odmevih v Dalmaciji, o Maruliću in Gunduliću, omenja pa tudi dela Bulića, Smolake, Vojnovića in Begovića. S kritičnim očesom je motril tudi razmere in ostro obsojal avstrijsko upravo.

V splošnem je za pisatelja Bahra Dalmacija zemlja solca, vedrine, lepote, zakopanih talentov in neizkoriščenih zakladov. Lepo je opisal Dioklecijanovo palačo. Med drugim pravi: »Premišljujem o Dioklecijanu. Dalmatinski kmet, ki je postal cesar, srečen vojskovodja, velik vladar,

Panflavin

Občudujajo in zavidajo ga.

čeprav je najmlajši. Najbrž se poslužuje po nasvetu staršev Panflavin pastil v pisarni, kjer je največja možnost nalezljivosti. Priporočamo Vam, da nosite s seboj zlasti v deževnih, mrzlih dneh

Panflavin pastile.

Oglaš je registr. pod št. br. 21.781 od 29. novembra 1933.

umetnik, ki je znal prezirati silo in sovražiti Rim. Zapustil je prestol, se vrnil v domovino ter v veliki slavi postal puščavnik. Salomon in Cezar, Friderik Vel. in bavorski Ludvik II. v eni osebi. Polnih 20 let gospodar sveta. Ko pade Solin, se narod pred Avari zateče v palačo, ki jo je on zgradil za svoj mir, in tja palača se izpremeni v bučno mesto —

O Splitu pa je Bahr dejal: »Močan primer močnih ljudi, ki se za ničesar tako ne brigajo kakor za svoje impulzivno, bučno in vroče življenje. Ni mesta z močnejšim glasom življenja. — Zaradi tega Bahrovega potopisa se je razvila v avstrijskem tisku ostra polemika. Bahra je posebno ljuto napadel grof Chlumecy, ki je Dalmacijo smatral za kolonijo, v katero bi bilo treba poleg kapitala investirati tudi ljudi in ideje.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Danes premiera

glasbene komedije, simfonije jazza

NOCOJ ALI NIKDAR

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

V tem delu nastopajo najboljši orkestri sveta, žonglerji plesnega parketa in HANS ALBERS kot jazzbandit

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer.

NOV FOXOV ZURNAL

Predprodaja vstopnic od 11. do 12. ure popoldne.

KULTURNI PREGLED

Historični koncert »Ljubljanskega Zvona«

Nedvomno je bil hvalevreden namen, s katerim je ljubljansko pevsko in glasbeno društvo »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom slovega dolozoletnega pevovodje gosp. Zorka Prelova priredilo koncert nekdanjih skladateljev iz Julijske Krajine, Cin pieteta, ki zasluži pozornost, saj so na sporedu zastopani skladatelji Hajdrih, Kocjančič, Leban in Volarič s svojim skladanjem budili narodno zavest v našem ljudstvu in ga bodrili, da ni že takrat omagalo. V tem znamenju so bile komponirane izvajane pesmi in to je bilo njihovo posveto obnovo.

»Ljubljanski Zvon« pa bi bil storil boljše, če bi bil ponudil ugodne prilike, s katero v zvezi bi pesmi zopet dobile svoj pomen. Sestavljal koncert iz pevskih del navodnih komponistov, je za današnje doba vendarle tvegana stvar, kajti nobeden izmed njih ni imel strokovne izobrazbe, vsak je bil diletant, in to je za umetnika — tvorca huda ovira, ki ni priznala niti najuglednejšim (Morsorgek!), kamor pa našli naših skladateljev vsakega ne moremo šteti. Pesmi, ki so bile izvajane, so ljuboznevo no značaja, odkrite in iskrene, zložene v pri prostem, narodnem duhu in tako tudi najbolj uspele. Kjer pa se skušajo dvigniti v višave umetne pesmi ali celo kante (Volarič, Domovini), na prvi očitujejo konvencionalnost iznajdbe, zaostalost v kompo-

zijski tehniki in plitvost. Večina izvajanih pesmi je pač svojo vlogo že odigrala in ob najboljši volji ne morejo več napraviti tistega vtisa, kakor so ga napravile tovrstne skladbe morda pred 50 leti, kakor mi zatrujejo. Ne vem tudi, ali gre mnogokratu ponavljanje vsake kitice na račun skladateljev ali izvajalcev, vsekakor je nepotrebnost in utrujajoča.

O izvajanju samem ne bi vedel kaj reči. Moški in ženski zbor sta pač skušala položiti v skladbe ustrezajočo občutnost, ki pa je ponekod le preveč naivna (ne vem, če je bila ideja, buditi narodno slovensko zavest baš z verzico dunajskih valčkov, primerna) in rado preskoči v neprosto voljo humor. Tudi sicer je bilo izvajanje dokaj hladno in okorno in se je le redkokrat dvignilo nad povprečnost.

Vse točke je vodil gosp. Zorko Prelovec z energijo in navdušenostjo. Sicer se nikakor ne morem strinjati z načinom taktiranja naših pevovodij, ob čemer sem se razgovoril že na drugem mestu obirnije. Če pa pristavim, da se mi zdijo dirigiranja klavirskega parta docela odveč (pri solo mestih), prav tako kakor taktiranje poddelkov takti pri valčkovem tempu itd., smatram, da s tem le vršim svojo dolžnost, on zarišejo na očite nedostatek našega repertoarja, ki ga je treba izboljšati. Osobito tako pri-

proste skladbe bi morale pač že vsakemu pevcu biti tako v ušesu, da bi bil dirigent skorajda odveč. Klavirski part je oskrbil g. Hriš Svetel.

Koncert je posetilo prilično dosti občinstva, počutili pa so ga s svojo navzočnostjo tudi ga. dr. Kramarjeva, soproga ministra; mešni načelnik in župan dr. Puc soprogo, ravnatelj Matij Hubad in ravnatelj državnega konservatorija g. Julij Beletto s soprogo, pa mnogi drugi predstavniki naših oblasti in ustanov.

L. M. S.

Češki založniški običaji: novoletnice

Novoletnice (češki: novoročnice) so drobni literarni listki zaupnega značaja, krasno natisnjeni. Izdajajo jih prijatelji knjižne kulture, zlasti založniki. Pri nas se je navada, izdajati take listke, tako vdomačila, da loto kar preseneča njih pičlo število. Tudi tu se kažejo posledice obubožanja in gospodarske krize. Zasebni izdajatelji lepih knjig in posamezniki se ne zadovoljijo z grafičnimi ali tipografskimi listki, ali samo z navadnimi posamezniki. Hanuš Jelinek, član Akademije in urednik »Luminar« sam pravi, torej izmed pisateljev samo dva, kolikor je bilo mogoče ugotoviti, sta izdala svoje literarne novoletnice. Jelinek svoje segava spominsko pesem »Na Svate Hojce«. Vesely pa meditativni esej o smrti in življenju »Zvaby vitre života«.

Založniška podjetja so se tudi letos udeležila na tem področju literarnih bibelotov.

Tako obenem opozarjajo na svoje avtorje. Založništvo V. Petra je ostalo zvesto svojemu Wolkerju, o katerem je bilo sporočeno na dan že toliko zanimivega. V letošnji Petrovi novoletnici je Wolkerjev mali opisala vzdušje, ki se je v njem rodilo pokojni Jiri. Tu čitamo o mladoporočilih, o starih »osopodih«, o rojstvu in krsti Jirija in vidimo tudi fotografijo tega enoletnega debelušastega dšeka. Je to zaupni tisk iz vzdušja Wolkerjevega kulta. — Založba Sfinx (B. Jande) opozarja s svojo letošnjo novoletnico na pripravljačo se zbírko arhaiziranih povesti V. Rihe (univ. prof. Tilleja). Povest »Ruženec« je tako, da se bralcu najže lajeje: pripoveduje o logarju Strnadu, kako je vozil dva audeleznega graščinske poljedine, ki se je izpramenila v gostilnijske porebe. Groteska ima čar starih kronik. — Založba Melantrich je kot svojo novoletnico izdala rokopisno reprodukcijo Brežinove pesmi »Rucec. Brežinov rokopis — prav kakor Brežin — ni danes nikakoli izrednost in odkritje. Ker je slabo čitljiv, je sporno vraščanje, ali ima propagandne vrste kak pravičen pomen. Pomembnejši in ustrežljivejši bi bil tiskan zvezek s posamičnimi dopolnili pravkar izdanega Brežinovega dšeka.

S svojimi novoletnicami sta se letos oglašila dva mlaja založnika. Založba L. Mezeča opozarja na svojega novega avtorja Jana Vrbo z odlično opremljenim odlomkom njegovega pravkar izhajajočega romana »Prokon Valike. Tisk, ki je izmed letošnjih čeških novoletnic najbolj odbran, že kar bahski, je z risbami opremlil A. V. Hreka. Vrbov roman je spisan za letošnjo pesto-

letnico bitke pri Lipanu. — Založništvo J. Alberta, ki je doslej delovalo nskako ob robu literature, je s svojo novoletnico opozorilo na svojega avtorja Fr. Sokola Tuma. Tumova povest, lično natisnjena, s dvema lesozoma C. Bond, je smnovno posneta iz življenja moravsko - ostravskih rudarjev in je z oesko rudniško katastrofo postala srhaotno aktualna. Če pa jo pogledamo z umetniške strani, kaže vse napake in šibkosti Tumovih literarnih plodov, ki sami po bi rso nič kaj primerni za bibliofilsko oprmo.

Zasebni založnik in pisatelj V. J. Krysa je izdal kot novoletnico pet svojih drobni pesmi v prozi »Kytlička z mladi« z dvema lesozoma grafika J. Hodka. Zaključimo pa pregled z novoletnico antikvarja in obnoetelja čehih knjižnih aukcij G. Zinke. Izdal je starodavni predpis o dražbah knjig in knjižnic, kakor ga je v srednjem veku objavila lipska univerza. V nekem smislu velja še danes. Prevajalec J. Rfesse uvaja to kurioznost s podrobnejim pregledom dražben trgovine s knjigami pri raznih kulturnih narodih.

Adolf Vesely (Prah).

France Kralj. Moja pot. V založbi Tisckova ne zadruga je pravkar izšla krasno opremljena knjižica Franceta Kralja »Moja pot«, dolgo pričakovana avtobiografija znanega slovenskega modernističnega slikarja. Spis je v našem slovstvu izreden pojav in dvonimo, da bo vzbudil zaslužen pozornost. Ta izpoved slovenskega slikarja je opremljena s številnimi reprodukcijami nje-

DANES ZADNJKRAT
B. KELLERMANNPredstave
ob 4., 7. in 9. uri zvečerCene
2.—, 4.—, 6.— in 8.— DinPREDOR
V ZVOČNEM KINU DVOR

Domače vesti

• **Odklivanja pri pošti.** Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili odkliverani: z redom Belega orla V. reda: dr. Janko Tavze, v. d. direktorja pošte in telegrafa; z redom jugoslovenske krone V. reda: višji svetnik dr. Jančević Franc, dr. Lebar Joško, dr. Vagaja Anton, Matjašič Miroslav in dr. Lagut Ivan; inšpektor dr. Kurbus Bogdan; svetnika Subač Anton in Pavlič Nikola; upravniki Kobač Jakob, Cof Iv., Irgolc Franc, Klemenčič Anton, Boc Anton, Pšenčič Karel, Bregant Ivan in p. t. uradnik Slavec Ivan; z redom sv. Save V. reda: višji pristav Pittschman Edo, upravnika Lapanec Fran in Krulej Pavel; administrativni uradnik Jurman Franc; računski uradnik Levstec Franc in Stančič Ivan; tehnik Urbanec Miroslav in Le nassi Milan; p. t. uradnik Braz Adolf Nusbek Zmagoslav, Cerar Peter, Brumec Franc, Kolbe Cvetko in Gorečan Ivan.

• **Zveza združenj gostinskih podjetij dravske banovine v Ljubljani** priredi za svoje članstvo dva trodnevna kletarska tedaja in sicer: v Mariboru na banovinski vinarstvu in sadlarski šoli dne 5., 6. in 7. februarja ter v Novem mestu na banovinski kmetijski šoli na Grmu dne 15., 16. in 17. februarja. Udeležbo je prijaviti z istosmernim nakazilom vpisnine, ki znaša 50 Din za udeležence pri zvezni upravi v Ljubljani, kjer se dobe tudi vsa pojasnila glede prehrane in prenočišč. Vsak udeleženec si naj omeni tudi največjo izdajo knjige. Vinski zakon in kletarski vedež: od g. And. Zmavca.

• **Modri vlak v Medmurlju.** V torek je prišel v Čakovec modri vlak naše poljedelske razstave, ki je bil tudi od medmurskega prebivalstva sprejet z največjim navdušenjem. Strokovnjaka predavanja v Čakovec so imela rekorden obisk. Modri vlak bo obiskal tudi Mursko Središče, Krleževac, Prelog in Kotoribo, od koder bo 21. t. m. krenil v Krapino in potem 24. t. m. na Sušak. Tudi obisk v Medmurlju dokazuje razveseljevalno dejstvo, da ima odlično urejena poljedelska razstava največje uspehe baš v onih krajih, ki so najbolj oddaljeni od važnejših gospodarskih središč.

• **Službeni list uprave dravske banovine** od 17. t. m. objavlja med drugim: norme za dela pri izdelavi tlaka iz kamna in lesa ter norme o sestavi in preizkušnji asfaltnih snovi in zalivanje tlaka, nadalje odločbo o žigih za steklenice, čaše in uteži ter odlok o komisiji za banovinski strokovni izpit konceptnih pripravnikov v kmetijski stroki in pravilnik o opravljanju tega izpita. Objavljen je tudi razglas o ljudskem delu in odkupnini za proračunsko leto 1934-35.

PUSTNI PLES

SOKOLA II. V KAZINI
na pustno soboto.

• **Gorenjska podružnica Slovenskega lovskega društva** vabi člane na redni občni zbor, ki bo prihodnji nedeljo 21. t. m. ob pol 15. v Radovljici v Kunstjevi restavraciji.

• **Smrt najstarejšega Beograjčana.** Nenadoma je preminil najstarejši Beograjčan 92 letni Stojan Zlatanović, ki je še pol ure pred svojo smrtjo, kakor običajno, prebral liste. Pokopali so ga v Beogradu. Bil je dolgoletni predsednik beograjske općarske zadruge ter občinski odbornik. Zanimivo je, da najstarejši Beograjčan ni prišel nikdar iz svojega rojstnega mesta in da je komaj spoznal najbližjo beograjsko okolico. Uživljal je med trgovci in zadrugarji velik ugled, udeleževal pa se je tudi v mnogih narodnih organizacijah. Ves čas avstrijske okupacije je bil zaprt. Zastupil je dva sina: Radivoja, generala in Mihajla, apelacijskega sodnika.

• **Na železniški progi Kuršumlija-Priština** so te dni pričeli z delom. Ta proga štala v predvojni načrt transbalkanske proge, ki naj bi vezala Dunaj z Jadranskim morjem in potem neposredno prištinsko na našem morju z Rumunijo in Rusijo. Ta načrt se doslej rešuje lokalno in imamo tako že izraženo pragoz od Praha preko Negotina, Zaječarja in Knjaževca do Niša ter od Niša do Prokuplja in Kuršumlije. Nadaljevanje proge do Prištine je velikega pomena, ker bodo tako Toplice zrezane s Kosovem in s središči Južne Srbije.

govih del, neka slika iz l. 1932. je priobčena v večbarvnem posnetku, uvod je v faksimil. H knjigi, ki je izšla v zbirki »Slovenske pošte in zaključila nje družiti letnik, se še povrnemo.

Hermann Bahr? Na Dunaju je umrl znani avstrijski pisatelj Hermann Bahr, za Hugom von Hofmannsthalom, Wildgansom in Schnitzlerjem je avstrijsko - nemška literaturni svet izgubila eno svojih reprezentativnih osebnosti. Hermann Bahr je dolgo stal v ospredju dunajskega literarnega življenja. Narava ga je obdaruja z izredno gibčnim duhom, ki se je odzival vsem pojavom in problemom časa, se vdajal vabam raznih literarnih struj in se izživljal skoraj v vseh slovesnih oblikah, vladno zvedav, neustojljivo nemiren, nenehno iščoč - vse do t. mačnega mrka zadnjih petnajstih mesecev, ko se je pogrznil v počasno temo blaženosti. Hermann Bahr je bil v t. mačnega socialista, marksista, pacifista, veran katoličan; a skozi razne oblike miselnosti je zvesto nosil samo svojo plamenčasto dušo, ki se ni mogla popolnoma priprizniti z nobeno končno formo, z nobenim miselnim kalupom. Tudi kot katoličan je bil bolj vernik duha kakor vernik besede. — Bahr je bil po rodu iz Linza ob Dunaju. Študiral je na univerzah na Dunaju, v Gradcu, v Crnovcu in v Berlinu. Živel je dalje časa v Parizu; v to dobo pa je njegova ljubezen do znamenite plesalke Isidore Duncanove, pozneje žene ruskega pesnika Sergeja Jee-nijina. Poznal je tudi Spatio in Maroko, bil je tudi v Dalmaciji, nekaj časa v Petrogradu, l. 1922. je jel izhajati na Dunaju tisknik »Die Zeit«, v začetku

• **Likvidacija lesnega podjetja »Krivica«**, ki je izhujalo težke milijone pod vodstvom inozemca Regenstreifa, je bila po poravnani posebnemu odboru, ki mu predseduje ravatelj »Šipad« dr. Ulmanky. Ta odbor je sedaj ugotovil, da bi potrebovali okrog 10 milijonov dinarjev za uvedbo obrata v nekaj tako cvetoči največji lesni industriji, ki je propadla zaradi nenastitljive grabežljivosti tujih izkoriščevalcev.

• **Dve majhni železniški nezgodi.** Ko je Orient-ekspres včeraj jutraj hitel mimo Hrastnika, je na ovinku izven postaje te. za stroja in naslednjega voza nekoliko zrahnila tir. To je povzročilo, da so zadržali trije vagoni zdrslji po tračnicah. Že na kretelci pa jih je zaščitno železje potisnilo spet v normalni položaj. Vlak je nadaljeval vožnjo do postaje Save, kjer so poslednje tri vagona odklopili in jih potegnili na stranski tir, da jih pregleda komisija. Predvčeršnjim pa je komisija v Litiji ugotovljala vzroke nezgode pri uvoznem signalu na progi od Litije proti Kresnicam. Oni dan je namreč premakel po progi očni tovorni vlak in to v času, ko se je blizal počni potniški vlak iz Ljubljane. Tovorni vlak se je hotel vrniti v postajo, da izprazni tir, a je en vagon iztril. Železničarji so pravčasno ustavili potniški vlak, ki je moral nazaj v Kresnice, kjer so ga odpremili po drugem tiru v Litijo. Bilo je eno uro zamude, škoda pa k sreči nobena.

• **4600 Din za gladojuče rudarske otroke.** Na poziv akcijskega odbora za pomoč gladojučim rudarjem v Ljubljani, ki ga je pred nekaj dnevi objavilo »Jutro«, naj bi posamezniki prevzeli prehrano enega rudarskega otroka v Trbovljah, Hrastniku ali Zagorju za mesec dni ali več mesecev, kakor kdo more, se je doslej iz različnih krajev države oglašila lepa vrsta dobrotnikov. Kakor smo že nekajkrat zabeležili, velja prehrana enega otroka v trbovljski šolski kuhinji 60 Din na mesec. Doslej so darovali dinarjev: iz Ljubljane neimenovani 80, Jernej Stele 200, neimenovani 30, neimenovani 100, Marija Meznar 60, Karel Čeh 60, Fr. X. Souvan 60 in 3 groše otroških nogavic, M. Paulin 120, Zavarovalnica Dunav 300, visokošolci ljubljanske univerze 400; neimenovana iz Kranja 200, a. m. iz Kamnika 180 (hrano 3 otrokom za en mesec) M. V. v T. 67 Celje 120, Franjo Vrabl iz Maribora 120, neimenovani iz Zgornje Siške 240, dr. J. Svet, Stari Grad na Hvaru 120, Stevan in Verica Peternel, Čurug v Bački 120, Fr. Kristjančič, Skopje 60 (prvi obrok), Božo Prevorsek, Skopje 60 (prvi obrok), neimenovani, Rimске Toplice 60, Ivan Tomažič, Maribor 60, neimenovani Zalec 120, (hrano enemu otroku za 2 meseca), Terezija Tkalec, Rogaska Slatina 50, Marija Stroj, Zapužesce 60. — Razen tega je akcijski odbor prejel še naslednje darove, ki jih je oddalil za otroške kuhinje v premoženih revirih: Vinko Stepančič, Moste 80, uprava tekdina »Borba«, Maribor 95.75, V. Podoba, Ljubljana 40, univ. prof. dr. Škerlj 100, rodbina Levč, Ljubljana 200. V zvezi z nabiranim rudarskim dnem pa so darovale v gotovini naslednje tvrdke: Zavarovalnica Penke v Ljubljani 500, Kirbisch pri Sv. Trojici v Slov. gorah 100, tovarna pleten Kunc & Co. v Ljubljani 50, Beer, Hribernik & Co. v St. Vidu 50, usnjarna Potončnik v Slovenjgradcu 50, tovarna pleten Lazar v Ljubljani 50. Tudi te prispevke je odbor namenil otroškim kuhinjam, ki so v prvi vrsti potrebne javne pomoči. V celoti se je zbralo 4595.75 Din. Vzgladu teh prvih darovalcev, zlasti še rojakov, ki so se odzvali prošnji iz drugega konca države, bodo brez dvoma sledili še številni dobrotniki.

• **Kakor v srednjem veku.** Pred novorodskim sodiščem se je pričela zanimiva razprava. Nanaša se na dogodek, ki bi po pravem spadal v kroniko srednjega veka. Avgusta 1928 je v Bačkem Petrovem selu nastala strušna gonja proti židovskemu prebivalstvu. Žide so morali strahiti orožniki pred nahujskano množico. Do vsega tega je prišlo zaradi tega, ker je izginila 15 letna Marga Takacs, ki je služila pri nekem židovskem trgovcu. Po vsazi se je raznesla vest, da so deklo odvedli židje, da jo strašno mučijo in da z njeno krvjo škropijo temelje sinagoge, ki so jo takrat začeli graditi v vasi. Nenadoma se je Marga spet pojavila, blazne trditve o židovskem zločinu pa niso prenehale. Izkazalo se je sicer, da je malopridna svojem gospodaru ukradla nekaj denarja, se preoblekla

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

• **Krvava bitka pred džamijo.** V vasi Zelenčevu pri Ključu se je med ramazansko pobožnostjo v tamošnji džamiji izcimil prepir, ki se je razvil v krvavo bitko, v kateri se je udeleževalo okrog 50 vaščanov. Prepetati so se začeli že v džamiji, pa so prepetace naposled ostali verniki vendarle izrinili na trg pred svetiščem, kjer se je takoj raznela krvava bitka. Na bojišču je obležalo 10 ranjencev. Orožniki pa imajo sedaj mnogo dela, da bi ugotovili, kako je prišlo do razburjivega dogodka.

• **Bogat vlomilski plen v odvetniški pisarni.** Zaječarski odvetniški Vasić je preko kolektarja nategnil svoje božične počitnice in je bil neprijetno presenečen, ko je spet prišel v svojo pisarno, kjer je na prvi pogled ugotovil, da so v njej gospodarski vlomilci. Iz blagajne so mu odnesli 160 zlatnikov, okrog 100.000 Din gotovine ter vse vrednostne papirje, ki predstavljajo vrednost okrog 700.000 Din. Policija je takoj osumila vlomne nekega bivšega soferja, pri katerem so naposled našli 100 zlatnikov. Ker najvestnejša preiskava ni spravila na dan ukradenih dinarjev in vrednostnic, domnevajo, da je bil bivši sofer, ki je dobro poznal prostore v hiši, samo delničar vlomilske družbe, ki se ni razkrinkana.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje in svojih izgovorov. Obtoženih je 16 mladih vaščanov.

la v moško obleko in se tako preoblečena potepala po okolici. Ker je bila zaradi potepuštva fizično zelo izčrpana, so nahujskali ljudje še vedno vztrajali pri svoji trditvi o mučenju. Mala malopridnica je te bajke seveda izdatno podpirala. S procesom se sidišče nalašč zavlačevalo, da bi ljudstvo samo videlo nemiselnost svoje gonje

e. Na Ljudskem vsehničju je preda-
vala v ponedeljek zvečer gđ. prof. Anica
Černejeva o sodobnih vzgojnih problemih.
Izjavila je, da se človek v napredku
kulturi tudi etično dviga v primeru, da
ta kultura ne gre mimo njega. Cilj vzgoje
je človek, kakršen bi naj bil, ker je človek
delo je specifični izraz človečnosti po
svojem smotru, ustvarjanju in oni inteli-
genci s katero človek išče novih sredstev
in metod ter prilagoditve novim zahtevam.
Vzrok krize dela je v tem, da se človeku
jemlje delo, ki se nadomešča le z zaposlit-
vijo. Ta zahteva od človeka vse manj spe-
cifično človekovega in vse več strojnega,
enoličnega. V vzgojnem delu ustvarjamo
možnost polnega, smiselnega človeškega
življenja izven zmožnosti. Strokovne šole
se morajo zavedati tudi svoje obče vzgoje-
valne naloge. Važni sta izbira poklica in
priprava za življenjsko delo pod vidom
brezposelnosti. Iz socialne krize izvirajoče
izredne vzgojne prilike povzročajo, da
v česte naraščajočim vpliv doma po-
pisa in se pozostu čuje, da ni več otrok.
Pereč je problem v našem času zoreče
mladine. Vzgojni činitelji, tudi šola, mor-
jo imeti vse več razumevanja in psiholo-
škega pogleda. V vzgoji je potrebno čim
več človeške bližine. Vsestransko lepo
predavanje je izzvalo prisrčno odobravanje
poslušalcev in poslušalk.

e. Odgovor nastavljenjem in šoferjem
mestnega avtobusnega podjetja. Zaradi ve-
likih težkoč, s katerimi se mora boriti, je
mestno avtobusno podjetje odpovedalo
svojem šoferjem in ostalim nastavljenjem.
Prizadehiti je 12 uslužbencev, poročnih,
vzdvocev in smecov, z družinami skupno
57 oseb. Kakor se nam poroča, je vzrok
predvsem v preveliki davčni obremenitvi
avtoprevoznike stroke. Položaj šoferjev je
dandanes že tako vseh prei ko zavidanja
vreden. Cela vrsta lastnikov je že odjavila
svoje avtomobile in jih izločila iz pro-
meta. Na eni strani torej vedno manjša
možnost za zaposlitev, na drugi pa še nad-
produkcija šoferjev. Merodajni činitelji
naj nujno ukrepejo vse potrebno, da se
omogoči nadaljnje redno obratovanje
mestnega avtobusnega podjetja v Celju.

e. Gradnja nove retortne peči v mest-
ni plinarni se je nekoliko zakasnila, ker
dobavitelj plinarne zaradi zgorodnje zime
niso mogli dostaviti samotnega materiala
v napovedanem roku. Ta material je rav-
nokar prispel in se bo nova, moderna re-
tortna peč pričela že ta teden graditi, ta-
ko da bo plinarne lahko v nekaj tednih
začela proizvajati visokokalorični plin.

e. Napad in nesreča. V Gabrcu pri
Rogaški Slatini je v soboto zvečer napadel
59 letnega čimnarja Jurija Berka njegov
pastorek ter za vrzel doma s peči, za s
stolom udaril po glavi in ga občutno po-
škodoval. V torek je nekli delavec, ki je
imel dereze na nogah, po nesreči stopil 23
letnemu drvarju Albinu Robinu iz Radu-
be pri Lučah na desno nogo in mu preluknjal
stopalo. Poškodovanca se zdravita v celjski
bolnišnici.

e. Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30
zvočni vefilm »Ekstaza« in dve zvočni
predgri.

Iz Maribora

a. Letošnja proslava sv. Save bo v Ma-
riboru še prav posebno svečana. V ta na-
men se je konstituiral poseben odbor, ki bo
pripravil vse potrebno, da bo ta praznik
velikega prosvetitelja proslavljen čim sve-
čanejša. Proslava bo v veliki unijski dvor-
ani in bo nastopil na njej celoten zbor
Ferišalnega saveza pod vodstvom prof. g.
Švaljgerja, orkester vojaške godbe pod tak-
tiko kapetana g. Svobode, solistka g. Hin-
terlehnerjeva in drugi priznani mariborski
umetniki. Mariborsko narodno občinstvo
se že sedaj opozarja, da se dne 27. t. m.
polnoštevilno udeležiti te proslave.

a. Ljudska univerza. »Zivljenje Balzaca
— njegov najboljši roman«, je naslov pre-
davanja, ki ga bo imel jutri ob 20.15 uri v
francoškem jeziku pisatelj g. Rene Gourd-
iat. K tej večerni temi bo priključil pre-
davalat ob koncu šaljivo, a prav duhovito
kramljanje o koketeriji.

a. Ljudska univerza v Studencih. Dravi
ob 19. bo predaval profesor Fran Škof o
črnem diamantu, Skiptonijske slike.

a. Iz krajevnega odbora Jadranske stra-
že v Mariboru. Dodatno k poročilu o si-
jalno uspelem običnem zboru krajevnega
odborja JS pripominjamo, da v novo upra-
vo ni bil voljen dosedanj agilni tajnik,
strokovni učitelj g. Janko Pirn na izrecno
lastno željo, ker je preobremenjen s posi-
tajnika tukajšnjega občinskega odbora JS.
V njegovih večjih rokah leži sedaj vse ob-
širno organizatorično delo pokreta JS na
deželi, kar zahteva od njega vse sile, saj
je včlanjen sedaj v občinski organizaciji
JS v Mariboru že 32 krajevnih organizacij.

a. Sokol Maribor Matica bo imel, red-
ni občni zbor v četrtek 18. t. m. ob pol 20.
v mali dvorani Narodnega doma. Ni nad-
stropje. Za vse članstvo je občni zbor stro-
go obvezen. Vabljeni so prijatelji Soko-
stva!

njem George Girard pod naslovom »Žive-
ča zgodovina« in pravi: »Vse Pariz govori
o tej knjigi. Zaslužen uspeh: izmed vseh
episov Stefana Zweiga je ta v največji meri
pokazal njegov pisateljski talent in svoje
mojstrovstvo v psihologiji. Človek bi verjel,
da je pisec doživel življenje svoje junakinje,
dobil iz njenih ust njene najintimnejše skriv-
nosti in spoznal bolje od njene same spoved-
nika in nje same nagibe njenih dejanj.«
Kritik končuje: »Marja Antoinette« Stefana
Zweiga je znamenita knjiga. Citateli naj se
blagovolijo opomniti, da nimam navade, po
nevrnem rabiti te kvalifikacije. Navaia-
mo sodb francoskega kritika v zvezi z de-
javom, da je tudi slovensko čitateljstvo, ka-
kor izkazuje številke naših knjižic, »v-
zelo Zweigovo Marjo Antoinette« in lepi iz-
daji Tiskovne zadruge med najboljše in naj-
bolj čitane knjige l. 1933.

SMUČARJI!

Uporabljajte

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE ZA SONČENJE. Dobi se v vseh
lekarnah in drogerijah po 10 Din.

a. Nova davčna urada v Mariboru. Po
sklepu finančnega ministrstva se dosedanje
področje davčnega urada v Mariboru raz-
deli na dva dela. Za mesto Maribor naj
posluje poseben davčni urad pod naslovom
»davčni urad za mesto Maribor«, za ostalo
področje pa bo posloval drugi davčni urad
pod naslovom »davčni urad za Maribor-
okolico«. To razdelitev je treba izvršiti do
15. februarja t. l.

a. Iz strokovnega pokreta naših nata-
karjev. Proti koncu preteklega leta se je
ustanovila tudi v Mariboru sekcija »Jugo-
slovske ženevske zveze kavarjskih, ho-
teljskih in restavracijskih nameštencev«, ki
je bila že priznana tako s strani minist-
stva in ostalih pristojnih oblasti, kakor tudi
s strani Zveze gostilničarskih združenj.
Mariborska sekcija je bila prva v naši ba-
novini, sedaj pa se bo ustanovila druga
sekcija tudi v Ljubljani na ustanovnem
zborovanju dne 19. t. m. Na tretjem rednem
kongresu Zveze, ki je bil nekaj dni pred
božičem v Novem Sadu, je bila sprejeta
daljša resolucija, ki se tiče glavnih stro-
kovnih in organizacijskih zadev naših na-
takarjev, med drugim zahteva zaščito va-
jenec pred zlorabljanjem v nočnem delu,
odpravo ženskega osovja v natakarski
stroki, nameščenje le kvalificiranih delov-
nih moči v javnih lokalih, ureditev vpra-
šanja natakarskih kavalj z zakonom, od-
pravo zasebnih posredovalnic za službe ter
podpiranje takih posredovalnic v okviru
strokovnih delavskih in nameštenskih or-
ganizacij itd.

a. Zopet dve žrtvi poledice. Predvčeraj-
šnjim popoldne je padel na poledeneli cesti
ravnatelj tovarne »Teksta« na Tezmem g.

Edo Ivančič in si zlomil desno nogo nad
gležnjem. Istega popoldne se je pripetila
enaka neizgoda 69letnemu posestniku g. An-
tonu Kukovcu iz Črešnjeva pri Ptuhu, ki si
je zlomil pri padcu levo nogo nad glež-
njem. Oba poškodovanca se zdravita v
mariborski bolnišnici.

Z Golnika

a. Sijajen uspeh Tržičanov na golni-
škem odru. Nedavno uspeli uprizoriti
»Drznega plavača« je sledilo v nedeljo 14.
tega meseca ponovno gostovanje tržičkih
sokolskih igralcev. V zadnjih mesecih so
gostovali pri nas razni gledališki odri, to-
da nobena prireditev ni dosegla tako bur-
nega navdušenja kakor nedeljska uprizo-
ritev »Ugrabljenih Sabink«. Vsi igralci so
odigrali tako dobro, da bi se jim ne bilo
treba bati stopiti pred razvazeno občin-
stvo. Zato je bila ta prireditev prava sen-
zacija za Golnik. Bolniki, zdravniki, na-
mekšenci in razni gostje so zasedli veliko
dvorano sanatorija do zadnjega kotička.
— Dasi je prireditev trajala skoro tri ure,
so bolniki vztrajali v najboljšem razpolo-
ženju do konca in opetovano burno akla-
mirali vire igralce. — Dragim gostom na
tem mestu prisrčna zahvala in čestitke na
doseženem uspehu. Zelimo še svidenja!

a. Silvestrovanje pravoslavnih pacien-
tov. Gotovo ni bilo nikomur žal, ki se je
odvil prijaznemu vabilu »domače snage«
in posetil Silvestrovo naših pravoslavnih
bratov 13. t. m. Oba dela sporeda, koncert-
ni in dramatični sta dala večer prav pri-
jetno razpoloženje. Prav od srca so se na-
smejali celo naši pesimisti ob izredno po-
srečeni uprizoritvi Nušičeve šaloigre:
»Analfabet«. — Gospodu J. M., ki je tako
izborno rešil glavno vlogo sreskega načel-
nika, kakor tudi ostalim prirediteljem le-
pega večera iskrena hvala!

GOSPODARSTVO

Ustanovitev Zveze trgovskih združenj v Zagrebu

Kakor poročajo iz Zagreba, je sekcija ta-
mošnjega Udruženja trgovcev za ustanovi-
tve Saveza trgovskih združenj za savsko
banovino toliko napredovala, da je za 21.
t. m. sklicana ustanovna skupščina. Priza-
devanja zagrebških trgovskih krogov za
ustanovitev slične zveze trgovskih zdru-
ženj, kakor že obstoja v Ljubljani in Beo-
gradu, je prvotno zadela na razne ovire.
Vendar pa je zmaga želja po okrepitevi in
izpopolnitvi stanovskega gibanja, ki bo mo-
ralo končno najti izraza centralni stanovski
organizaciji posameznih pokrajinjskih zvez.
Glede zagrebške zveze je ostalo še nereše-
no vprašanje teritorija snuioče se zveze.
V začetku oktobra se je namreč v Osijeku
ustanovila Zveza trgovskih združenj za te-
ritorij osiješke zbornice, ki se protivi te-
mu, da bi zagrebška zveza obsegala vso
savsko banovino, češ da se more v Zagre-
bu ustanoviti le zveza za teritorij zagreb-
ške zbornice. Navzlic temu upamo, da ta
spor ne bo oviral gibanja za močnejšo sta-
novsko organizacijo hrvatskih trgovcev in
da bo prišlo do sporazuma med Osijekom
in Zagrebom, ki je potreben, kajti zveze
trgovskih združenj niso prisilne organiza-
cije, kakor združenja sama.

Češkoslovaška valutna politika na razpotju

V Češkoslovaški se v zadnjem času s po-
dvojeno intenzivnostjo razpravlja o na-
črtu, ki ga je že lani v jeseni objavil bivši
finančni minister prof. dr. Engliš glede
vedbe valutnih izvoznih premij. Kakor
smo že pretekli teden poročali, gre Engliš-
ev načrt za tem, da se vsi češkoslovaški
uvoz obremeni s posebno dajitvijo v obli-
ki pribitka odnosno premije pri nakupu
deviz za plačilo uvoza, medtem ko se naj
ista premija v enaki obliki plačuje izvoz-
nikom za oddane devize. Ta načrt je bil
zadnje dni predmet temeljitega študija tu-
di v krogu češkoslovaške vlade. Kakor po-
ročajo iz Prage, je v najbližji bodočnosti
pričakovati dalekosežnih finančnih ukrepov.
H konferencom vlade, ki so se vršile
pretekli teden, je bil pritegnjen kot eks-
pert tudi dr. Engliš in guverner Narodne
banke dr. Pospíšil. Kakor zatrjujejo, je če-
škoslovaška vlada odločena, napraviti da-
lekoslovske korake za olašanje češkoslova-
škega industrijskega izvoza. V kakšni obli-
ki naj se nudijo te olajšave, za enkrat še
ni jasno. Glede Engliševega načrta so na-
ziranja posameznih skupin interesov zelo
različna. Protivniki uvedbe izvozne va-
lutne premije naglašajo, da bi uvedba ta-
ke premije imela v kratkem času za posled-
ico neizogiben padec intervaltarne vred-
nosti češkoslovaške krome.

Drug načrt za pospešenje izvoza je
predložila Zveza češkoslovaške industrije.
Ta načrt gre za tem, da bi se izvoz pospe-
šil s povračilom davkov, ki obremenjujejo
izvozno blago. Prof. Engliš pa je mne-
nja, da tak način pospeševanja izvoza ne
bi mnogo koristil, ker bi nadalje dopuščal
znatne dobičke pri uvozu, državo pa bi
hudo obremenil. Nadalje zatrjuje dr. En-
gliš, da se v uvedbo izvoznih valutnih pre-
mij ne bi prav nič zmanjšala kupna moč
češke krome v notranjosti države. Če se
Češkoslovaška ne odloči za tak korak, te-
daj mora nadaljevati politiko deflacije, in
sicer do konca; doseči mora znižanje ni-
voja cen, plač in mezd in zmanjšanje dra-
žavnega proračuna ter proračunov samo-
upravnih teles. Tako deflacija pa bi po-
menila nadaljnje povečanje kupne moči
češke krome in obenem povečanje vredno-
sti vseh državnih in privatnih dolgov in s
tem poostrežen krize. Njegov načrt ne gre
samo za tem, da se poveča izvoz; ne trče
se samo izvoznikov, temveč je tudi v kor-
ist vsem delavcem in nameštencem. Na
koncu svoje razprave, ki jo je dr. Engliš
objavil v »Lidovih Novinah«, pravi, da
prevzema znanstveno odgovornost za po-
štenost njegovih argumentacij pred svetom
in pred zgodovino v trenutku, ko je če-
škoslovaška finančna politika pred zgo-
dovinskim razpotjem. Njegov predlog ni-
kakor ne gre za tem, da se razvrednotijo
hranilne vloge, mezd in plače temveč za
tem, da se ustvari stalna vrednost češko-
slovaške krome, v kateri so izražene hra-
nilne vloge, mezd in plače in da se one-
močijo nadaljnje dviganje kupne moči če-
škoslovaške krome.

Ustavitev dela v Strojnih tovarnah

Kakor smo že poročali, so Strojne to-
varne in livarne odpovedale na tri tedne
vsemu delavstvu, ker je vodstvo podjetja
primorano ustaviti obrat, če ne bo država
oddala podjetju vsaj onih naročil, glede
katerih so se licitacije že vršile in je treba
naročila le oddati. Naša domača podjetja
so že itak težko prizadeta zaradi tega, ker
država oddaja mnoga naročila inozemskim
tvrdkam, čeprav so dražja in nudijo le
ugodnost dolgoročnega odplačila; te ugod-
nosti pa naša domača podjetja zaradi te-
žavnih kreditnih razmer ne morejo nuditi.
Zato bi bilo potrebno, da se vsaj ona na-
ročila, ki še ostanejo domačim podjetjem,
ne zavlačujejo, in sicer ne samo iz kon-
junkturo-političnih, temveč tudi socialnih
razlogov.

V času gospodarske krize pa je treba
skrbeti tudi za to, da se jugoslovenskem
gospodarstvu ohranijo v stalnem četudi
skrajnem obratovanju vsaj tista zdrava
podjetja, ki jih bomo neobhodno potrebo-
vali, ko se konjunktura obrne na bolje in
podjetja, ki se ne dajo ustvariti kar čez
noč, ker rabijo izveževano in visokokvali-
ficirano delavstvo in tudi mnogo izkušenj
v produkciji. Tak obrat, kakor so Strojne
tovarne in livarne, se ne da tako naglo
zopet vzpostaviti, če se po odpustu kvali-
ficirano delavstvo poizgubi pri raznih dru-
gih obratih. Ustavitev tega obrata, ki je
zaradi zastoja investicijske delavnosti iz-
gubil prejšnja velika privatna naročila in
je sedaj bolj kakor kdaj navezan na na-
ročila javnih ustanov, bi bila v škodo ne
samo lastnikom temveč tudi vsemu gos-
podarstvu. Kakšno vlogo pa so doslej igrale
Strojne tovarne v našem gospodarstvu nam
pričajo naslednje številke: ob ustanovitvi
podjetja v l. 1919, so Strojne tovarne na-
bile za 150 milijonov Din sirovin in ma-
teriala, plačale okrog 92 milijonov za de-
lavske mezd in plače nameštencev, okrog
10 milijonov na davkih in okrog 7 milio-
nov na socialnih dajtavah.

Kakor nam poročajo je izvrševalni od-
bor Narodno strokovne zveze takoj, ko je
zaznal za popolno ustavitev obrata v Stroj-
nih tovarnah, razpravljal na svoji seji o
težkem položaju, v katerem se nahaja de-
lavstvo te tvornice. Po zaslišanju zaupnikov
delavstva iz tvornice, je izvrševalni odbor
poslal nujne prošnje ministrstvu gg. dr.
Kramjerju in Puclju in jima predložil teža-
ven položaj vsega delavstva Strojnih to-
varn, ki bo ostalo sredi zime brez posla.
Naprosil je oba gospoda ministra, da se
zavzamejo za stvar in storita vse, da
Strojne tovarne ne ustavijo obratovanja.
Priprani smo, da bosta oba slovenska mi-
nistra upoštevala prošnjo nacionalnega de-
lavstva in preprečila nesrečo, ki grozi
Strojnim tovarnam in njencemu delavstvu.

Vprašanje italijanske uvozne carine na les

Vesti, ki so jih dunajski listi objavili
pretekli teden glede nameravanega znat-
nega povišanja italijanskih uvoznih carin
na les in glede avstrijsko-italijanske les-
ne konvencije, po kateri naj bi Avstrija
dobila prikrito preferenco za les v obliki
povračila 45 odst. plačane carine, so v kro-
gu naših lesnih trgovcev in industrijev
vzbudile veliko pozornost. Iz poznejših
informacij o vsebini nove jugoslovensko-
italijanske trgovinske dodatne pogodbe pa
je razvidno, da vprašanje italijanskih carin
na uvoz lesa v tej pogodbi še ni rešeno,
ker se ta pogodba nanaša edino na spre-
membo italijanskih uvoznih carin na gove-
jo živino, meso in perutnino. Vprašanje
italijanskih uvoznih carin na les je ostalo
odprto.

Kakor sedaj poročajo iz Beograda, se v
ministrstvu za šume in rudnike trenutno
proučuje projekt o izvozu našega lesa v
Italijo in vprašanje italijanskih uvoznih
carin na les, o čemer, kakor rečeno, v no-
vem trgovinskem sporazumu ni bilo še nič
sklenjeno. Vesti avstrijskih listov, da se
bo po sklenitvi pogodbe med Jugoslavijo
in Italijo lahko povečal avstrijski izvoz
lesa v Italijo na našo škodo, so vsesokor
preuranjene. Da si nadalje zagotovimo naš
izvoz lesa in da vzdržimo konkurenco na
zunanjih tržiščih, pa bomo najbrž morali
pristati na gotove koncesije.

Gospodarske vesti

— **Uradni tečaj deviz.** Novosadska
Zbornica za TOI je poslala te dni pristoi-
nim oblastvom predstavko glede uradnih
tečajev deviz, v kateri zahteva, da se ti

uradni tečaji prilagode efektivnim tečajem,
ki se plačujejo na prostem trgu. Uradni
tečaji so namreč precej nižji od onih, ki
se plačujejo v svobodnem prometu, kar
zmanjšuje konkurenčno zmožnost naših iz-
voznikov in naše izvozne industrije. Ta
korektura je tem bolj potrebna, ker si na-
ša izvozna industrija v zadnjem času hudo
prizadeva, da omogoči plasiranje našega
blaga v državah Bliznjega vzhoda, zlasti v
Grčiji, Albaniji, Egiptu in Palestini.
— **Izvoz jaje v Nemčijo.** Iz Beograda
poročajo, da je nemška vlada dovolila Ju-
goslaviji za januar kontingent 1000 me-
trskih stotov svežih jajc vrste G in C. Vsi
registrirani izvozniki jajc, ki reflektirajo
na ta kontingent, naj poslije prijave ura-
du za kontrolo izvoza živine (Beograd,
Ratnički dom) najkasneje do 21. t. m. za
tisto količino jajc, ki jo imajo pripravljeno
za januarski izvoz v Nemčijo, da bo
mogel urad izdati potrebne dokumente za
izvoz.

— **Plačevanje davkov preko Poštne hra-**
nilnice. Davčni oddelek finančnega mi-
nistarstva je odredil, da se v smislu čl. 150 za-
kona o neposrednih davkih uvede v vsej drž-
avi plačevanje davkov, taks in trošarin
preko čekovnega računa pri Poštni hranil-
nici in njenih podružnicah. V zvezi s tem
morajo finančne direkcije v roku 24 ur na
podlagi čl. 3 navodil o poslovanju s Poštno
hranilnico imenovati 3 osebe, ki bodo
pooblašene razpolagati pri davčnih upra-
vah z dobrometjem na čekovnem računu
davčne uprave. Prav tako naj davčne upra-
ve, ki same vrše knjiženje in pobiranje ne-
posrednega davka, vsaj za del občin odpro
čekovni račun pri Poštni hranilnici v Beo-
gradu ali njenih podružnicah. Davčne upra-
ve, ki vobče ne vrše knjiženja in ne pobira-
jo davka, ne bodo odprle čekovnega raču-
na, ker se bo pobiranje davkov pri teh
upravah vršilo po dosedanjem načinu.

— **Kuluk za l. 1934-35.** Banska uprava je
odredila za proračunsko leto 1934-35 ljud-
sko delo in odkupnino v dveh enotah in po-
vprečno dmino 10 Din, in sicer za občine,
ki nimajo rednih denarnih sredstev za
gradnjo in vzdrževanje občinskih cest v
smislu § 37. zakona o nedržavnih cestah.
Te občine morajo sestaviti in razglasiti se-
zname za odkup te obveznosti v dvojnem
izvodu do 1. marca t. l. Dravska banovina
je za l. 1933-34 oproščena kuluka, za leto
1934-35 pa bo banska uprava naknadno za-
prošila gradbeno ministrstvo za oprostitve.

— **Konkurzi in poravnalna postopanja.**
Konkurz je razglašen o zapuščini 10. julija
1933 umrlega Mirka Tratinika, gostilničar-
ja v Ljubljani, Rimska cesta (upravnik ma-
se dr. Otton Papež, odv. v Ljubljani; prvi
zbor upnikov 24. jan., prijavi rok do 15.
februarja, ugotovitevni narok 21. februar-
ja). — Poravnalna postopanje je uvedeno
o imovini Antona Auerja, klobučarja v Ma-
riboru, Vetrinjska ul. (por. upr. dr. Rih.
Faniher, odv. v Mariboru; poravnalni na-
rok pri okrožnem sodišču v Mariboru 12.
februarja, prijavi rok do 7. febr., kvota
40%), nadalje o imovini Franca Koropca,
sodavčarja v Konjicah (por. upr. dr. Fr.
Macarol, odv. v Konjicah; poravnalni na-
rok pri okrožnem sodišču v Celju 14. fe-
bruarja, prijavi rok do 9. februarja) in
končno o imovini Iv. Rahnetu, trg. z meš.
blagom in vinom v Mostah (por. upr. Tone
Javornik, knjigovodja v Ljubljani, Pot na
Rožnik 2; poravnalni narok pri okrožnem
sodišču v Ljubljani 7. februarja, prijavi
rok do 1. febr.).

— **V zadružni register** sta se vpisali na-
stopni zadruzi: Jugoslovenska diskontna
zadruga, r. z. o. z. v Ljubljani in Pašni-
ška in gozdna zadruga za moziško okoli-
co, r. z. o. z.

— **Dobave.** Strojni oddelek direktije drž-
avnih železnic v Ljubljani sprejema do
22. t. m. ponudbe glede dobave 800 komadov
sirkovih metel, gradbeni oddelek pa do
23. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg
jeklene pocinkane žice, 2550 kg silicijeve
žice in 18.000 kg železne pocinkane žice in
do 26. t. m. glede dobave 1000 kub. metrov
tolčenega gramozu. — Direkcija državnega
rudnika Kreka sprejema do 1. februarja
ponudbe glede dobave 300 kg lepence, 1000
kilogr. tovtne masti in 150 kg finčesa.

Borze

17. januarja

Po včerajšnji nagli oslavitvi se je dolar
danes na mednarodnih tržiščih za malenkost
dvignil. Tudi na ljubljanski borzi je
bil tečaj devize Newyork nekoliko višji.
Avstrijski šilingi so se trgovali nespreme-
njeno po 9.15 (v Zagrebu po 9.10, v Beo-
gradu po 9.10 in 9.09).

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vo-
na škoda danes močnejše popustila, in sicer
na 285—287 brez zaključka. Tudi v osta-
lih vrednotah ni bilo prometa. Niže noti-
rajo tudi delnice Trboveljske.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2303.85 — 2313.43,
Berlin 1440.80 — 1367.60, Brusel 798.02 —
801.56, Curih 1108.35 — 1113.85, London
181.08 — 182.68, Newyork 3547.16 — 3575.42,
Praga 224.65 — 235.77, Praha 170.17 — 171.03,
Trst 300.01 — 302.41 (premijski 28.5 odst.).
Avstrijski šiling v privatnem blazinju 9.15
Zagreb. Amsterdam 2303.85 — 2313.43,
Berlin 1253.80 — 1267.60, Brusel 798.02 do
801.96, London 181.08 — 182.68, Milan 300.01
do 302.41, Newyork kabel 3500.16 — 3537.42,
ček 8347.16 — 3575.42, Praha 224.65 — 235.77,
Praga 170.17 — 171.03, Curih 1108.35 do
1113.85.

Curih. Pariz 20.2625, London 16.37, New-
york 323.50, Brusel 71.90, Milan 27.11, Ma-
drid 42.73, Amsterdam 207.70, Berlin 122.60,
Dunaj 56.85, Stockholm 84.40, Oslo 82.10,
Dunaj (Tečaj v oriv klirinju) Beograd
11.—25, London 28.60, Milan 47.40, Newyork
560.18, Pariz 35.50, Praha 25.75, Curih 175.08,
100 S v zlatu 128 S nap.

Malti.

Ljubljana. Vojna škoda 280 do 290, 7
odst. inv. 51 den., 8 odst. Blair 39 den.,
7 odst. Blair 37 den., 7 odst. Drž. hip. banka
53 den., 6 odst. begluške 43 den., 4 odst.
agrarne 29 den., Kranjska ind. dr. 270 bl.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda
285 do 287, za februar 272 do 274, za marec
271 do 273, za april 265 do 275, 7 odst.
invest. 56.50 bl., 4 odst. agrarne 29 do 30
7 odst. Blair 36.50 do 37.50, 8 odst. Blair
38.75 do 40, 6 odst. begluške 44 den.; banč-
ne vrednote: Nar. banka 4000 bl., PAB
236 den.; industrijske vrednote: Sečarana
Osijek 120 do 130, Trbovlje 90 do 100.

Beograd. Vojna škoda 281, 280 zaklj.,
7 odst. invest 61, 60.50 zaklj., 4 odst. agrar-
ne 31, 29.50 zaklj., 6 odst. begluške 48,
44.50 zaklj., 8 odst. Blair 42 bl., 7 odst.
Blair 38 zaklj., PAB 236, 235.50 zaklj.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadrin 11.75, Državne
železnice 16, Trbovljka 12.90, Alpine-Mon-
tan. 10.10, Sečarana 18.90.

Ali imate
lepe, bele
zobe?

Oni so najlepši
naravni nakit.

Sibirijo bodo ogrevali

Velikopotezen ruski načrt — Sto tisoči kvadratnih kilometrov zemlje bodo postali rodovitni

Sibirijo si predstavljamo še danes kot ledeno puščavo, preko katere vejejo nepretrgane snežne viharji in ki se v visokem poletju nima drugih temperatur razen 30 do 40 stop pod ničlo.

Ta predstava je pretrana, vsekakor pa je resnica, da spada vsaj severni del Sibirije med najmrzljivejša ozemlja na svetu in če pomislimo, da leži ta del nekako v širini norveških mest Tromsøja in Hammerfesta, kjer je podnebje dokaj znošno, se moramo po sili vprašati, zakaj ne vlada takšno podnebje tudi tod.

Znanost je dala na to vprašanje precej zadovoljiv odgovor. Stvar je namreč v tem, da ogreva severno norveško obalo še vedno Zalivski tok, ki ne more prodreti do Sibirije, ker ga ledeni toki iz polarnega Kariškega morja usmerjajo stran. Kariško morje leži vzhodno od dvojnega otoka Nove zemlje in njegove ledene struje se obračajo proti severni obali Sibirije. Te struje

so krive popolnega arktičnega podnebja tega dela ruske zemlje in če bi jih nadomestile toplejše struje Zalivskega toka, teoretično ni dvoma, da bi postala vsa dežela toplejša.

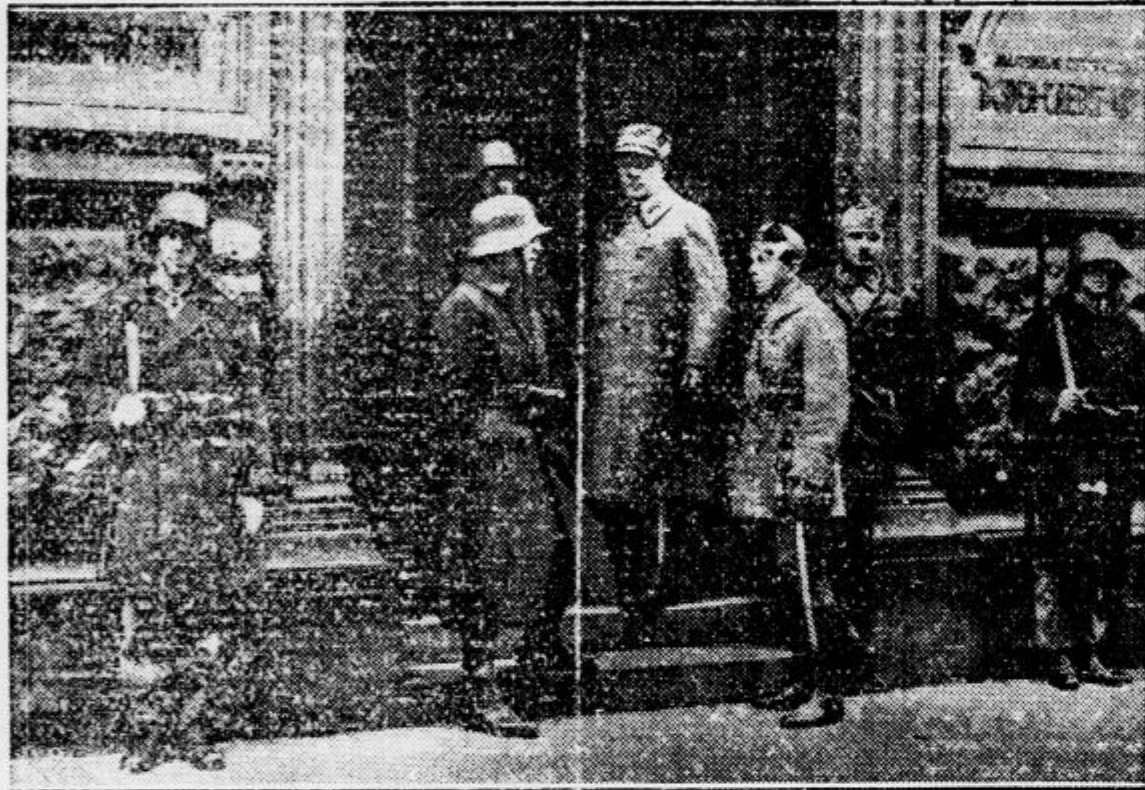
To je tudi teoretična podlaga veličanskega načrta sovjetskega inženjerja Avdojeva, ki je izračunal, da bi Zalivski tok lahko speljal proti Sibiriji, če bi Kariško morje — zajezil in zaprl v to svrhu bi zgradil dva velika jez, ki bi vezala južni del Nove Zemlje z otokom Vajgačem in južni del tega toka spet s celino. Prvi teh dveh vezov bi imel doslej nečuvno dolžino 56 km, a to bi morda še šlo. Vprašanje je, ali zmorejo ljudje zdržati pri takšnem delu v tako strašnih klimatskih in meteoroloških prilikah, kakršne vladajo tam.

Inž. Avdojev pravi, da je upošteval vse težave, tudi te. Stroški bi znašali najmanj desetkrat toliko, kakor za zgraditev Dnje-

prostora, a po drugi strani bi bilo upoštevati tudi to, da bi brezposelnost v Rusiji silovito nazadovala, saj bi to delo zahtevalo tisoče in tisoče rok. To je eden izmed razlogov, ki dajejo sovjetski vladi povod, da povsem resno razmišlja o načrtu Avdojeva in misli še v letošnjem poletju odposlati v tiste kraje ekspedicio, ki naj prouči vse pogoje za izvršitev tega načrta.

Praktične posledice obeh jezov se danes ne dajo niti dobro pregledati. Če je res, da bi z njima zaprl pot ledeniku tokom Kariškega morja in odprli vrata Zalivskemu toku, potem bi se morala izvršiti klimatska sprememba, ki jo ima Avdojev pred očmi. Sto tisoči kvadratnih kilometrov danes zamrzle in neplodne zemlje bi spremenili v rodovitno zemljo in ustvarili bi vse pogoje, da bi pričeli izkoriščati naravno bogastvo, ki jih krije v svojih globinah. Takšnega podviga pa tudi ne pozna zgodovina človeškega rodu.

Vojašnica v banki

Ker je morala avstrijska vlada zaradi neprestanega nacističnega terorja osredotočiti na Dunaju večje število čet, so morali zaradi pomanjkanja primernih prostorov nastaniti vojaštvo v bančnem poslopu bivšega Boden Kredit Anstalta

Zastrupitve s svetilnim plinom

Novo odkritje moderne medicine

V zadnjih letih so našli nekoliko metod, ki omogočajo zastrupitev svetilnega plina. Nesreče s takšnim plinom niso mogoče, a sedaj je odkrila medicina tudi izvrsten pripomoček, ki obvaruje ponesrečence s strupenim plinom hiranja in smrti. O tem pripomočku je govoril na zadnji seji dunajske zdravniške družbe internist prof. Felix Deutsch.

Prof. Deutsch deluje v Childovi bolnišnici, kamor so v zadnjem času oddali kakeš tucat oseb z znaki najtežje zastrupitve s svetilnim plinom. Bile so v popolni nezavesti, živčni sistem je kazal znake uničenosti pri popolnem nedostajanju refleksov. Takšne paciente so prej običajno poskusili rešiti z dovajanjem kisika in ogljikove kisline, z umetnim dihanjem in raznimi injekcijami. Prof. Deutsch pa je uporabil novo sredstvo, tako zvano metilensko modrilo in raztopino sladkorja. Zastrupljeni so dobili injekcijo 10 kub. cm polodstotne raztopi-

ne metilenskega modrila in 10 odstotne raztopine sladkorja. Takoj po injekciji so pacienti globoko zadihali, refleksi so se jim vrnili. V primerih, ki niso najtežji, se zavest tudi hitro vrne in bolniki si kmalu opomorejo.

Važno je to, da se da nova metoda uporabiti tudi pri zastrupitvah z drugimi plini, kakor ogljikovim oksidom, ki so doslej zahtevali vsak dan obilo žrtve. Počakati je samo še na to, kakšen rezultat bodo dali poskusi z novo metodo drugje.

Postani in ostani član „Vodnikovih družbe“

GENERAL MARCHAND,

eden izmed ustanoviteljev francoskega kolonialnega imperija, o čigar smrti smo poročali včeraj

Pričke našega stoletja

Pariški vlasularji so pokazali na neki razstavi svoje delo od 1900—1934

Povratek francoske eskadre v Pariz

Francoska letalska eskadra, ki šteje 26 letal in je nedavno srečno absolvirala polet nad Afriko v dolžini 25.000 km, se je z velikim zmagovalcem vrnila v Pariz.

Francozi so svoje letalce sprejeli z največjim navdušenjem. Na Le Bourgetu jih je pričakovala večstotna množica, med drugimi najvišji predstavniki države. Več udeležencev poleta je bilo odlikovanih z redom Častne legije. Središče slavnosti je bil seveda vodja eskadre, general Vuillemin.

78. zasedanje sveta Društva narodov

Poljski zunanji minister Beck, ki je otvoril 15. t. m. novo zasedanje sveta Društva narodov

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

Slepar in sentimentalist Stavisky

Dustolovčeva pismo svojemu sinu - Sleparyeva žena

Polagoma se krčijo vesti o Staviskem. Pariški listi, ki stikajo za vsako malenkostjo iz sleparjevega življenja, priobčujejo zdaj še pismo, ki ga je pisal Stavisky svojemu sinu pred smrtjo. Pismo se glasi:

»Moj dragi mali Klavdij, moj srčno ljubljeno sinko! Ko ti bo mati izročila to pismo, boš že odrasel mož ali vsaj mladenič in boš mogel pravilno soditi o dram, ki je razbila naše skupno življenje. Do zadnjega sem upal in se trudil, da bi vam ustvaril pogoje za ne sicer razkošno, vendar pa mirno in brezskrbno življenje. Usoda je hotela drugače. Dogodki so ustvarili tak položaj, da se jim nisem več mogel upirati. Preostalo mi je samo to, da izginem, da ne zamočim še bolj vašega življenja. S težkim srcem in obupan sem se odločil za ta korak. Sodim, da je to vsekakor boljše, kakor izgniti iz življenja za deset do petnajst let. Pomisli samo na to, da mi je komaj 43 let. Čez deset ali petnajst let bi bil že star mož. Tvoja mamica je še zelo mlada. Ima pravico do življenja, do sreče, ki jo morebiti

Vdova Staviskova na poti k preiskovalnemu sodniku

še čaka. Ljubi otrok, ne obsojaj svojega očeta! Odpusti mi, da sem te napravil za sirota, da ne boš dobival od mene nobene podpore, do katere bi imel pravico. Ljubi Klavdij, misel, da bi mogel za vse postati tujec, mi je tako nezno, da sem storil sklep, ki se mi zdi edini primeren. Otroku moj, ljubi svojo mater! Skušaj ji s svojo otroško ljubeznijo ublažiti silno bolečino, katero sem ji pripravil. Bodi pošten človek in hodi vedno po poštenih potih. Tvoja ma-

PRAVKAR IZISLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVILJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIOBČUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: Mladenec iz plemena glavorezov Mekeo v poročni opravi
Naslovna slika: Na drsališču

Priv. doc. dr. B. K. Škerlj: ALI IN KAKO MOREMO IZBOLJSATI CLOVESKI ROD? (2) — Miroslav Adlešič: ZVOČNI FILM (2) — TEHNIČNI OBZORNIK (Kaj je razelektrizator?) — RADIO — ZIMSKE LEPOTE — KRVAV DOGODEK — Z ANGLEŠKE ZGODOVINE (A.) — ODKOD MARCIPAN — Tone Cufar: MARKOVA VOZNA — Margita Matthes: DIVJI PARADIZ (3) — CLOVEK IN DOM (Samokuhalnik) — SAH — KOLOBAR OKOLI SONCA — NEKAJ ZA VSE — LEPO OBNASANJE — ZA MISLECE GLAVE — MNOGI NE VEDO — RISARSKA UGANKA — ANEKDOTE — Na platnicah: HUMOR (Adamson in Bahcelj)

Poleg slik med besedilom: Zimske breme — Jan Vermeer van Delfi: Mlekarica — Zimski sport

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din.
TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Nevarnosti zimskega sporta

Sankanja se je treba naučiti!

Nevarnost spada k bistvu vsakega sporta, brez nje bi ne imel pravega okusa. A od sportnika, ki zahteva, da ga vzamemo resno, moramo s svoje strani zahtevati, da nevarnost dobro pozna in da jo zna z obvladanjem tehničnih osnov svoje discipline tudi premagati.

Največ nesreč, zlasti v zimskosportnih panogah, zakrivijo ljudje, ki moment nevarnosti podcenjujejo in si ne vzamejo truda, da bi se v določeni panogi izvežbali. V posebni meri velja to za sankanje, ki ga smatra večina ljudi za otroško lahko igro. Neredko vidimo ljudi, ki jim je zimski sport drugače popolnoma tuj, in ki sedijo na sani, pa se spuščajo po najhujših strmih, ne da bi se niti zavedali nevarnosti, v katero drevijo. Dvakrat, trikrat se jim vožnja morda posreči, potem pa, ko so postali zaradi »uspeha« še bolj drzni, se jim postavi nepričakovana ovira na pot — in nesreča je tu. A ne samo za takšne ljudi, temveč morebiti za vse, ki jim sledijo.

Sankanja se ni težko naučiti, kakor ne kolesarenja, toda ne boš našel človeka, ki bi brez najmanjšega pojma o tem, kako vzdržiš ravnotežje, sedel na kolo in se spustil z njim koj prvič po kakšni strmi poti navzdol. Takšnega človeka bi gotovo vtaknili v norišnico — če bi ga ne našli že mrtvega. S sankanjem ni nič drugače. Tudi tu se je treba učiti najprej na položnih progah in šele tedaj, ko si se seznanil dobro s krmarjenjem in zaviranjem, tako da sani lahko vsak čas obrneš v drugo smer ali ustaviš, se smeš spustiti na teže poti in v večje brzine.

Pri tem moramo opozoriti seveda še na eno zlo, ki zelo dviga nevarnost sankanja.

To so neprevidni gledalci. Samo ob sebi umevno se jim vidi, da se postavijo baš na najtežja mesta proge in čakajo, da se »nekaj zgodi«. Samo ozka poto stane prosta sankau, ki je potem neredko postavljen pred dilemo, da zavoji v gledalce in jih toliko in toliko poškoduje, ali pa da se prevrne z življenjsko nevarnostjo zase...

Za zimski sport

Zelena in rdeča kombinacija

Smrt Karla Lindaua

Na Dunaju je umrl v 81. letu znani igralec in sopisatelj mnogih opernih libretov Karel Lindau. Mož je bil svojčas ena najpopularnejših prikazni na dunajskem odru. Pripadal je krogu, v katerem so bili Aleksander Girardi, Teodor Reichmann, Demuth in drugi. Bil je tudi eden izmed najbolj vnetih zbirateljev gledaliških del.

Lindau je bil velik veseljak in se je v mladih letih posvetil gledališču. Bil je angažiran pri različnih gledališčih, nekaj časa je nastopal tudi v Ameriki. Nazadnje je igral v gledališču an der Wien. Pomagal je napisati in prirediti kakšnih 500 gledaliških stvari, zadnja leta pa je živel samotarso življenje, ki ga je sklenil s humorjem, ki ga ni pogrešal nikoli, odkar se je prikupil občinstvu.

Žena Paderewskega umrla

Iz Berna poročajo, da je v Morgues pri Lausanni umrla soproga velikega poljskega pianista in bivšega predsednika poljske republike, Ignaca Paderewskega. Utkala je 74 let.

Italijanska odprava v Tibet

Profesor Tucci, član italijanske Akademije znanosti je dal novinarjem izjavo o polletni italijanski ekspediciji v Tibet. Tucci je prehodil 1600 km poto in je obiskal vse samostane in svetišča v dolinah Chandra in Gartok, kjer je našel dragocene stare rokopise in napise. Njegova odprava je nabrala 60 zabejav zemljepisne, staroslovsne, umetnostne in literarne snovi, med drugim 3000 rokopisov ter fotografij iz indijske zgodovine 16. stoletja.

Orkan nad Anglijo

V nedeljo je divjal nad angleškim otočjem silen orkan. Burja je doslej silovito 120 km brzine na uro. Ladje, ki so se hoteli zasidrali v plymouthskem pristanišču, so morale nadaljevati svojo vožnjo brez pristanka.

Značilna je tudi neugoda, ki se je primerila ob tej priliki v Londonu pred sandringhamsko katedralo. Tam se je ustavil s svojimi vozili angleški kralj, vojvoda Yorkski in njegova soproga. Takoj za njimi se je pripeljal ministrski predsednik Mac Donald. Ko so se avtomobili ustavili, je zapihala takšna burja, da je izruvala neko bližnje drevo in ga podrla, da je padlo na zemljo tik kralja in ministrskega predsednika. K sreči sta ostala oba nepoškodovana.

NAMESTU ANEKDOTE

Slovitega profesorja-zdravnika so pozvali k bolniški postelji imovitega kmeta. Šel je k bolniku z dvema svojima asistentoma.

Ko so obstopili bolnika, je dejal profesor svojima pomočnikoma: »Gospoda, prosim vaju, poslušajta natančno hreščeti glas na levi strani prsi, da lahko postavimo pravilno diagnozo.« Po teh besedah je prekinila kmetova žena specialisto: »Oprostite, gospod profesor, to je vendar glas našega jazbecarja, ki spi pod oledo z mojim možem.«

Profesor je nato odvrnil: »Draga žena, vi imate res srečo, kajti zapomnite si, če ne bi tako hreščal pes, bi bil vaš mož izgubljen.«

VSAK DAN ENA

»Veste, zakaj vas držim?«
»Ker ste močnejši!«

(»New Yorkers«)

Sokolstvo

Smučarske izbirne tekme

Ljubljanska sokolska župa je imela v nedeljo izbirne tekme za tekmovalce in tekmovalke, ki se nameravajo udeležiti sveznih tekem v Bohinju. Doseženi uspehi so pokazali, da se ta panoga telesne vadbe krepko razvija v sokolskih vrstah. Izbirna tekma, h kateri so bili pripuščeni le izveščani smučarji, se je vršila pri Skofljici.

Tekma je obsegala: za člane tek na daljavo 16 km in smučarske like, za članice: tek na daljavo 7 km in smuk. V tekni na daljavo je tekmovalo 57 članov, od katerih so 4 dospeli na cilj izven konkurence. Pri smučarskih likih je nastopilo 41 članov pri smuku pa 11 članic. V tekni na daljavo je tekmovalo 20 članic, od katerih je bilo 8 tekmovalk izven konkurence. Tekmovalna proga na 16 km je bila izpeljana od Lanišča po dolini Bucharja do vasi Hudih polje preko polja in travnikov na Šmarje-San, čez križišče železnice na rob vasi Paradiža, mimo cerkvice sv. Magdalene in vasi Repi in Pleš, čez hrib Vrhovke in potem navzdol mimo hiš vasi Malega vrha k cilju. Tekmovalna proga je bila zelo lepa in razmeroma ne pretežka. Tekmovalna proga članic se je začela na istem mestu kakor za člane, a se je odcepila pred vasio Šmarje. Sapom preko polja in travnikov ob stari cesti navzdol skozi vas Razdrto in Tlake po polju in travnikih na cilj. Člani so tekmovali v smučarskih likih pod gradom Lisicem, v smuku pa so se kosale članice s hriba Vrhovke.

Prvi je prišel na cilj pri tekni na 16 km Petrič Tone (Ljubljanski Sokol) v času 1.19.10; drugi Troha Karol (Vrhnika) 1.21.45; tretji Muravec Anton (Ježica) 1.22.30; četrty Bračič Danilo (Ljubljana IV) 1.22.33; peti Hlovar Iven (Sokol I) 1.22.50; šesti Švigel Jože (Borovnica) 1.25.30. V smučarskih likih je dosegel prvo mesto Oražem Franc (Ljubljanski Sokol) v času 58 dve petinki sekund, drugo Fakin Boris (Ljubljanski Sokol) 1 min 01 sek dve petinki, tretje Lisjak Lade (Ljubljana — Šiška) 1 min 03 sek. 1. pet, četrty Lavrh Karol (Moste) 1 min. 03 sek. 3. pet, peto Kacič Metod (Ljubljana — Šiška) 1 min. 05 sek. 1. pet, šesto Primožič Franc (Ljubljana II) 1 min. 05 sek. 3. pet, članice: tek na 7 km. V najboljšem času je prišla na cilj Urbas Reni (Sokol I) 54 min 7 sek., druga Grmek Nada (Ljubljanski Sokol) 57 min. 47 sek., tretja Čebular Sonja (Ljubljanski Sokol) 1 ura 3 sek., četrty Jeras Ivana (Ljubljana — Šiška) 1 ura 35 sek., peto Marinko Joža (Ljubljanski Sokol) 1 ura 47 sek., šesta Perhace Olga (Moste) 1 ura 1 min. 39 sek. V smuku je dosegla najboljši čas sestra Urbas Reni (Sokol I) 9 min. 9 sek.; druga je bila Jeras Ivana (Ljubljana — Šiška) 10 min. 13 sek., tretja Marinko Joža (Ljubljanski Sokol) 11 min. 17 sek. 2. pet. Iven konkurence so pri tekni na 16 km dosegli naslednji bratje nastopni čas: prvi Senčar Lado (Ljubljanski Sokol) 1 ura 17 min. 4 sek., drugi Tavčar Siegfried (Ljubljanski Sokol) 1 ura 19 min 5 sek., Košir Milan (Sokol I) 1 ura 24 min. 50 sek.; pri članicah pri tekni na 7 km: Treo Maida (Ljubljanski Sokol) 57 min. 42 sek., Brajer Marija (Ljubljanski Sokol) 58 min. 50 sek.; v smuku pa: Brajer Marija (Ljubljanski Sokol), Treo Maida (Ljubljanski Sokol) 9 min. 51 sek. in Sodnik Zorka (Ljubljanski Sokol) 10 minut.

K sveznim smučarskim tekmam v smučarskih likih se morejo po doseženih rezultatih na župni izbiri tekni prijaviti: Oražem Franc, Fakin Boris, Lisjak Lade, Lavrh Karol, Kacič Metod, Primožič Franc, Urbas Marjan, Vidic Erik, Merhar Milan, Zuccato Remij, Mulatović Lado, Švigel Jože, Švigel Milan, Kraigher Jurij, Sodnik Moris, Jordan Baldo, Rome Leopold Slapar Franc, Valentinič Jože, Petrič Anton, Primožič Ludovik, Bratska društvena načelnika pozivamo, da najkasneje do 18. t. m. prijavijo tekmovalce za smučske like. Opozorjamo, da se bo tekma v smučarskih likih vršila v vrstah treh tekmovalcev. V primeru, da društvo ne bi moglo sestaviti samo takšne vrste, naj prijavijo tekmovalce in iz posameznikov se bo sestavila župna tekmovalna vrsta.

Delovanje sokolskega društva v Celju

Sokolsko društvo v Celju je imelo v sredo 10. t. m. zvečer svoj 44. redni občni zbor v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju ob udeležbi nad 300 članov in članic. Prisotnih je bilo tudi mnogo oficirjev in podoficirjev Sokolov.

Starosta br. dr. Milko Hrašovec je v uvodnem govoru najprej pozdravil vse udeležence, zlasti župnega starosta br. Smertnika, zastopnika vojske polkovnika br. Gavrilovića in Golubovića ter predstavnike civilnih oblastev. V svojem poročilu je omenil, da je bilo preteklo leto v znamenju 70-letnice ustanovitve Ljubljanskega Sokola in veličanstvene sokolske zleta v Ljubljani, ki se ga je tudi Sokolsko društvo v Celju udeležilo v velikem številu. Sokolska organizacija se stalno pomlaja, ker veje mlad duh iz sokolskih vrst. Sokolska ideja je v naši državi povsod na zmogovitem pohodu in pridobiva trdna tla tudi med kmečkim prebivalstvom. Sokol zaznamuje v vseh panogah nove, lepe uspehe. Letos sta pred nami velika pokrajinska zleta v Zagrebu in Sarajevu, ki naj tudi pokažeta moč Sokolstva na našem selu. V obeh telovadnicah celjskega Sokola je bilo lani opravljeno zelo mnogo dela. Ko je poveljen lani 23. septembra opustošila sokolsko telovadnico v mestu, ki je sedaj že popravljena, se je skoro vse delo koncentriralo v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju. Članom prednjaškega zbora gre vse priznanje za požrtvovalno delo. Društvo je pokazalo pri raznih nastopih številno in tehnično velik napredek. V zadnjem času se je v društvu tudi razmahnilo smučarstvo. Z naklonjenostjo celjske mestne občine si je društvo zagotovilo 25-letno najemno pogodbo za Glazijo, na kateri si bo Sokol zgradil letno telovadišče. Ker je mestni občinski svet negativno rešil vprašanje smučarske skakalnice v mestnem parku, ki sta jo nameravala zgraditi Sokolsko društvo in Savinjska podružnica SPD bo treba iskati drug prostor. Sokolsko društvo izreka mestni občini celjski, upravi premoženjstva in Velenju, banki upravi. Savezu SKJ in časopisu iskreno zahvalo za podporo. Sokol ne more mirno gledati dogodkov, ko se naši konzulati v Avstriji napadajo z bombami, na drugi strani pa pri nas tako do bro ravnamo z nemško manjšino, ki se upa sestavljati lastni nacionalni katastrof. Naš

jezik je na Koroškem preganjan in Slovenci tam nimajo svojih šol, v naši državi pa dajemo Nemcem nemške šole. Sokolstvo v borbi proti nemški šoli ni našlo zaslome, dočim so Nemci prejeli glede svoje šole v 14 dneh ugodno rešitev. Pred vojno so nemška podjetja pri nas propadala, slovenska pa so se množila, dočim je danes ravno obratno. Nujno potrebno je, da se ob enakih pogojih strogo ravnamo po geslu »Svoji k svojim!«

Župni starosta br. Smertnik je sporočil pozdrav celjske sokolske župe in žel el obnemu zboru čim več uspehov; nato pa je društveni tajnik br. Baša izčrpno poročal o uspešnem internem in zunanjem delovanju društva, o članstvu, javnih nastopih in prireditvah, tečajih in raznih sokolskih akcijah.

Iz poročil br. načelnika Poljšaka in s. načelnice Grudnove v posnemamo, da je bilo lani vseh telovadnih oddelkov 18 in to 11 moških in 7 ženskih. Članov je telovadilo 89, moškega naraščaja 87, moške dece 154, članice 66, ženskega naraščaja 57 in ženske dece 134, skupno torej 580 oseb: 323 v moških in 257 v ženskih oddelkih.

Poročilo blagajnika br. Naprudnika izkazuje 74.701,82 Din prejemkov in 73 tisoč 964 Din izdatkov, društveni dolg pa znaša 63.724,03 Din.

O prosvetnem delu, predavanjih, nagovorih, raznih prireditvah itd. je poročal prosvetar br. Roš. Omenil je tudi, da si Sokolsko društvo s podporo župe in saveza že nekaj let prizadeva, da se mladina, naša po rodu in jeziku, odtegne poučevanju v manjšinskem razredu s tujim učnim jezikom, kar se sicer dogaja preko meje na Koroškem in Primorskem, a bi moralo biti po osvoboditvi pri nas nemogoče. Društvo je nastopilo tudi proti gojitvi nemške telovadbe v Celju, v nacionalni državi s sokolsko organizacijo se dogaja, da tu med nami izhaja list, ki slavi vsenemške težnje voditelja tuje države, ki se odkrito zanima za neko narodno manjšino pri nas. Tudi tu to treba najti kakih novih poti, ki bodo vodile k cilju, da ne bo več žaljen naš nacionalni ponos.

Knjižničarka g. Z. Luznikova je poročala, da ima društvena knjižnica 471 knjig, mnogo muzikalij, album fotografij za nastopov pred vojno in po vojni in društveni arhiv. Društvo je naročeno tudi na razne domače in čezsokolske liste.

Po poročilu matrkarija br. Kovačiča je imelo društvo lani 31. decembra 1.111 pripadnikov (napram 1002 dne 31. decembra 1932) in sicer 480 članov, 199 članic, 87 moškega in 57 ženskega naraščaja ter 154 moške in 134 ženske dece. Na novo je lani pristopilo 138 članov in 30 članic, izstopilo pa je 66 članov in 2 članice.

SPORT

Propagandne smučarske tekme za Meziško dolino

Dne 21. t. m. priredijo vsa zimsko-sportska društva v Meziški dolini in v Slovenjgradcu propagandno smučarsko tekmo na daljavo 18 km pod pokroviteljstvom sreskega načelnika g. dr. Tekavčiča.

Tekmuje se po pravilih JZSS in so k tekmam pripuščeni samo tekmovalci, ki se na startu izkažejo z verifikacijsko legitimacijo. Start je določen ob 9. v Kotljah pri Guštanju, cilj pa v Meziči nad Prevaljami. Proga vodi po izbranih odprtih terenih. Tekmovalci doseže na progi višino obgorja Uršije gore in vozi po krasnih grebenih tega obgorja, nakar se spusti v smuku na cilj v Mezičo. Našel bo za zimski sport najbolj primerne terene, ki jih skriva pogorje Meziške doline v svojih predelih.

Dohod smučarjev iz Maribora in drugod 21. t. m. s prvim jutranjim vlakom do postaje Guštanj-Ravne. Jako primeren je tudi dohod že v soboto popoldne ali zvečer. Prenovočanje v Guštanju. 21. t. m. ob 8. odhod tekmovalcev iz Guštana na start v Kotlje. Tekmovalci iz gornje Meziške doline (Meziče, Prevalje, Jerjav in Črna) se sestanejo v Guštanju ob prihodu jutranjega vlaka ob 6.

Snežne razmere so najboljše in se priporoča izlet tudi smučarjem netekmovalcem, ki lahko uporabljajo tekmovalno progo po odhodu zadnjega tekmovalca. Prevoz priljage do starta v Kotljah do cilja v Meziči za vse smučarje brezplačen. — Popoldne istega dne se vrši slalom-tekma v Meziči.

Po končani tekmi razdelitev častnih nagrad pravkom tekme na daljavo in slalom tekme, nato smučarska veselica. Zveza k vlakom za povratek je urejena.

Prijavnina društvenih članov Meziške doline in Slovenjgradcu 10 Din, za ostale 15 dinarjev. Prijave sprejema Smučarski klub »Guštanj-Kotlje« v Guštanju do 20. t. m.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 18. bo v klubskem lokalno Zvezda, II. nadstropje, sešestanek vseh tekmovalcev kluba in vsega naraščaja letnika 1916 in 1917. Zaradi posaveznih tekmovalj je udeležba na sestanku za vse tekmovalce in naraščajnike navedenih letnikov obvezna. Istočasno se lahko prijavijo novi naraščajniki vseh letnikov. Tekmovalci Ješe Rajko, Dobrič Vaso, Hočevar Marjan, Lukež Jurij, Ogrin France, Hribernik Bogo, Dečman Herbert, Gregorič Vili, Lofze Franc, Pleša Vekoslav, Starman Adolf, Sešelj Franc, Steiner Rinaldo, Švigel Milan, Taučer Sigfrid, Zupan Ervin, Legović Drago, Zore Slavko in Božič Ivan naj se poleg ostalih tekmovalcev zanesljivo udeležijo sestanka zaradi izpolnitve verifikacijskih prijavnic. Oni, ki še niso oddali fotografij, naj to nemudoma storo.

Mariborski zimsko-sportni podsavez ima v svojem sporedu 21. t. m. Motokikljöring in Skikjöring na vojaškem zveščališču Tezno pri Mariboru skupno z Motosekcijo »Peruna«, 27. in 28. t. m. smučsko tekmovalstvo v tekni in v skokih posamezno in kombinirano (za tekmovalce in za moštvo) za prvenstvo MZSP in dravske banovine. — Opozorjajo se vsi tekmovalci, da se temeljito pripravijo za te tekme. Informacije za 21. t. m. pri g. Črepniku, trgovcu, Meljska cesta, za 27. in 28. t. m. v trgovini Sport, Stojec, Trg Svobode. — K vsem prireditvam vozijo avtobusi mestnega avtobusnega podjetja. Voznja na Tezno tja in nazaj 5 Din v predprodnji v postajališču avtobusnega podjetja na Glavnem trgu. — Opozorjajo se člani, ki niso poravnali prispevkov, da to nemudoma storo, ker se bo

V imenu akcijskega odbora za gradnjo letnega telovadišča na Glaziji je poročal br. T. Grobelnik, da je bilo doslej podpisanih obveznic za 46.928 Din in da je bilo od te vsote ob koncu I. 1933, vplačanih 15.912 Din. Podpisovanje obveznic za letno telovadišče se nadaljuje.

Na predlog člana nadzornega odbora br. inž. Ozvalda je prejel blagajnik absolutorij, nato pa je še poročal društveni gospodar br. Dolžan o društvenem inventarju. Omenil je tudi, da je stari društveni prapor že v takem stanju, da bo treba misliti na novega.

Sledila je svečana zaobljuba novega članstva, med katerimi je mnogo oficirjev in podoficirjev, nato pa so se novi člani vpisali v knjigo zaobljube.

Pri volitvi nove društvene uprave sta bili predlagani dve listi. Po debati, v katero so posegli br. župni starosta Smertnik, Fric in Pogačnik, je bila z veliko večino glasov sprejeta lista, ki jo je predlagal br. B. Mikuletič.

Novo upravo tvorijo naslednji bratje in sestre: starosta dr. M. Hrašovec, I. podstarosta sreski načelnik dr. Vidmar, II. podstarosta Sirec, načelnik Poljšak, podnačelnik Pregel, načelnica M. Grudnova, podnačelnica Krizmančičeva, tajnik Novak, blagajnik Naprudnik, prosvetar prof. Ščuka, društveni novinar Roš, matrkarija Kovačič, matrkarija M. Kovačičeva, knjižničar Pogačnik, gospodar Dolžan, društveni zdravnik dr. Flajs; odborniki: Stanič, Pavlin, Pušnik, poročnik Tkaleč, Požarjeva in Z. Luznikova; namestniki: Jelen, Černe in Karbova; nadzorni odbor: ravnatelj Kralj, inž. Ozvald, B. Wiltavsky in T. Grobelnik; razsodišče: dr. Dolničar, dr. Požar, dr. Nendl, dr. Orožen in Dečman.

Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da ostane mesečna članarina 4 Din tudi letos neizpremenjena.

Smučarske tekme češkoslovaškega Sokolstva. Tudi letos priredi ČOS zvezne smučarske tekme od 15. do 18. februarja v Plaveh v Krkonosih. Tekmovalo se bo v tekni na 30 km, v tročlenskih trolah članov na 12 km, kjer bo vsak tekmovalac imel s seboj 5 kg težak nahrbtnik, člani v tekni na 16 km, in sicer v treh oddelkih, med njimi v enem za starejše smučarje in na 10 km tretji oddelček mlajših. Članice imajo določen tek na 8 km, dalje staftno tekmo na 3x5 km ter smuk na 2 km. Moško članstvo čakajo seveda tudi skoki ter končno še združena tekma na 16 km teka in v skokih. Program je velik in izdaten ter zahteva od tekmovalcev mnogo priprave in vztrajnosti. Gotovo pa je, da ima češkoslovaško Sokolstvo v svojih vrstah ne samo največje številno smučarjev sploh, temveč tudi prav dobre in izvrstne tekmovalce, ki bodo bogati program v velikem številu absolvirali. Novo je, da se smejo udeležiti tekem samo oni, ki so registrirani pri ČOS kot sokolski smučarji, oziroma smučarke.

do sicer 25. t. m. brez izjeme črtali iz seznama članstva.

Smučarski sport v Ptuj. Dne 2. februarja se vršijo v Ptuj po okrajem SKP damske prvenstvene tekme MZSP. Start ob 14. pri gostilni »Novi svet«, kjer je tudi cilj. Proga vodi čez Panoramo hrib in je dolga 5 km. Proga je v splošnem lahka, padec znaša kvečjemu 10 do 12 odstotkov. V prvi kategoriji bodo tekmovali do 20 let, druga pa od 20 let dalje. Pravico do startanja imajo le verifirane tekmovalke. — Prijavnina 10 Din za osebo. Prijave je poslati do najkasneje 31. t. m. KK Ptuj, v roke g. dr. Ivana Schneditza, odvetnika v Ptuj. Kasnejše prijave se bodo vpoštevale le proti dvojni prijavnini. Zrebanje bo 1. februarja ob 20. v Društvenem domu. Posamezna darila se bodo objavila osem dni pred tekmo. Ob slabih snežnih razmerah se bo tekma odpovedala potom radia Ljubljana 1. februarja z opoldanskim poročili.

Jugoslovenska akademika smučarska organizacija. Danes ob 18.30 važna seja na tehniku.

Pripravljalni odbor ljubljanskega tabletenis podsaveza. Sklicujem sejo pripravljalnega odbora danes ob 20. v kavarni Evropa. Pozivam delegata ZSK Hermes, SK Ilirije in SK Reke, da se iste sigurno udeležijo. Važno zaradi ustanovne skupščine ljubljanskega tabletenis podsaveza. Predsednik.

Tekma za zimski pokal med Primorjem in Reko. Z ozirom na poročilo v ponedeljskem »Jutru«, da je sodnik predčasno prekinil tekmo, ker se pristaši Reke niso poravnali njegovim odredbam ter da so vdrli na igrišče, nas naproša SK Reka, da objavimo, da ni točno, da bi bili pristaši Reke imeli konflikt s sodnikom, temveč da je to bilo večinoma neopredeljeno obdobje, med katerim so bili samo trije člani Reke. Resnica je, da je sodnik prekinil igro zaradi tega, ker se del obdobja ni odzval njegovi zahtevi, naj se preseli na drugo stran igrišča. Rednega poteka igre pa ni oviral nihče in tudi nihče ni vdril na igrišče, najmanj pa člani ali pristaši Reke.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Igralci prve in ligine skupine, ki imajo čas, naj pridejo na trening danes ob 17., ostali pa ob 18.30.

KS Ilirija (lahkoatletska sekcija). Drevo ob 19. bo v klubski sobi kavarne »Evropce« obvezen sestanek članstva sekcije, katerega naj se udeležijo: Agrež, Banko, Bábler, Brinett, Dečman, Dobovšek, Finec, Gerzinič Leo in Slavko, Glavnik Marjan, Gogala Jože, Gradšar, Habič, Hlovar, Gregorka, Grünfeld Janez, Jeglič, Jelič, Jeranič, Jurčič, Kalčič, Kveder, Lejka, Megušar Maks in Milan, Nagy, Osterman, Oroszy, Osvald, Otahal, Outrata, Omerza, Pavšič, Pieterškv, Pfeiffer, Pribovšek, Pustišek, Rihar, Rupnik, Slapar, Sočan, Starman Adolf in Lado, Stepišnik, Svetec, Stegu Milan in Konrad, Svetek, Senčar Lado in Polde, Stropnik, Schiffer, Šporn, Trobec, Vesenjaj, Vrečko, Wildmann, Zuccatto R., Zupan, župančič Neli in Franc ter vsi novi prijavljeni člani. Treninji v telovadnici na Grabnu se vrše vsak tork in petek, obkara: s pričetkom ob pol 19. Polnoštevilo in točno!

SK Reka. Seja upravnega odbora danes ob 18.30 v Sokolskem domu. Zaradi važnosti nekaterih točk dnevnega reda je udeležba strogo obvezna.

SK Mars. Danes ob 20. strogo obvezen sestanek v gostilni Starček zaradi nedeljskega pijačja. Javijo naj se Zavri I in II, Humar I in II, Dolinar, Pogačar, Klingerstein, Krašovec, Jenko, Vrhovec, Zigon, Zupanc, Bugar, Zupančič, Drobež II in Novak.

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

— Turistovski klub »Skala« na Jesenicah priredi danes 18. t. m. v telovadnici osnovne šole na Jesenicah ob 20. skopitno predavanje »Prva pomoč in reševanje v planinah«. Predaval bo g. dr. Bogdan Breclj, ki je dobil v ta namen iz inozemstva nove diapozitive.

— Občni zbor sokolskega društva se bo vršil drevi točno ob 20. v Sokolskem domu na Jesenicah. Pozivljejo se vsi člani in članice, da se obnega zbora zanesljivo udeležijo. — Posebna točka obnega zbora bo pravilnik o prispevanju članstva k sanaciji Sokolskega doma.

Iz Litije

— Na litijskem sreskem načelstvu je uvedeno uradovanje le v dopoldanskih urah. Sprejemni dnevi so v torkih in petkih. Izjeme veljajo le za nujne primere, ki jih sprejemajo tudi v popoldanskih urah dežurni uradniki.

— Akcija za pogozdovanje. Gozdarski referent pri litijskem sreskem načelstvu je razposlal na vsa županstva opozorilo, naj vložijo gozdni posestniki, ki žele letos pogozditi svoje parcele, prošnjo za navedbo števila sadik. Interesenti se naj obrnejo čim prej na pristojna županstva. Sadike bodo iz banovinskih gozdne drevnice na Ponovičah.

Iz Trbovelj

— Smrt uglednega moža. Včeraj v sredo jutraj je umrl po dolgi in mučni bolezni ugledni Trboveljan restavratir rudniške restavracije pri kolodvoru g. Dominik Kokalj v najlepši moški dobi 57 let. Pokojni je bil znan daleč naokrog kot ugleden obrtnik in šaljivec, ki je znal goste z vedno zdravim humorjem spraviti v najboljšo voljo. Humor mu je lajšal tudi trpljenje v hudi bolezni. Dobro se zavedajoč, da mu ni več pomoči, je prenašal velike bolečine s salami na ustah, da ne bi vznemirjal svojih najbližjih. Bil je močno pripravljen in od vseh spoštovan. Zapuščena žena in petere preskrbljenih otrok. Dobro mu možu bo ohranjen trajen spomin, težko prizadeti družini naše iskreno sožalje!

— Zborovanje čebelarjev. Na treh krajih dan se je vršil na deški narodni šoli v Trbovljah zbor čebelarke podružnice, ki ga je vodil predsednik g. Fran Lebar, šolski upravitelj v Hrastniku. Zborovanja se je udeležilo 33 čebelarjev. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da šteje podružnica 30 članov, ki posedujejo 36 kranjčev 219 A. 2. in 80 drugih panjev, skupno 335 panjev. Neorganiziranih pa je še precej čebelarjev, ki posedujejo skupno 249 panjev. V srhu smotren. Čebelarje bi bilo priporočljivo, da se organizirajo v podružnici tudi ti čebelarji. Novi upravi predseduje g. Lebar, ki je predaval o temi: »Kako dobiti dober med in kakšen ne sme biti med, g. Hauck pa je govoril o pomladanskih poslih v čebelnjaku. Obe strokovnjaški predavanji sta bili sprejeti od zborovalcev z velikim odobravanjem. Razpravljalo se je tudi o zboljanju čebelne paše. Za leto 1934. je bil sprejet naslednji delovni načrt: kuha voska na belo nedeljo, praktično predavanje v maju pri Sv. Katarini, v jeseni pa pri g. Ašenbergerju na Dolu, odprodaja stikalnice za satje in parni topilnik. — Podružnica poseduje najmodernejšo čebelarško orodje, ki ga izposojajo svojim članom brezplačno, nečlanom pa proti odškodnini.

— Občni zbor pevskega društva »Zvona« se bo vršil danes, 18. t. m. ob 20. v mali dvorani Sokolskega doma. Vsi aktivni in podporni člani vabljani!

— Dar. Uradništvo celjske pošte je darovalo v spomin pokojne g. Torijve Sokolu 200 Din. — Iskrena hvala.

— Dobrodela prireditve. Rdeči križ priredi 1. februarja ob 20. v Sokolskem domu svojo vsakoletno dobrodelno prireditev. Sodeluje sokolski orkester. Prireditve RK so običajno lepe in priljubljene, zato je pričakovati dobrega obiska.

Iz Konjic

nj. — Iz delovanja JNS v konjiškem okraju. V Tapanju se je na praznik Treh kraljev vršil ustanovni občni zbor občinske organizacije JNS. Prisotnih je bilo preko 80 moč, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem gg. nar. posl. Gajška Karla, notarja Jereba Rada in kmet. referenta Nemca Ivana. Po poročilih so izvolili odbor s predsednikom Gabrielom Kumrom. Sedaj ima sreska organizacija v vseh občinah svoje organizacije, razen tega še dve krajevni organizaciji in več poveljstev. — V tekni januarja se bodo vršili še drugi občni zbori pri občinskih in krajevnih organizacijah.

nj. — Planinska postojanka na Pesku, last dravninske podružnice SPD v Konjicah, se razveseljuje v letošnji zimi izredno lepega in skoro stalnega obiska koč. Zlasti je bila koč obiskana v božičnih in novoletnih praznikih. Silvestrovo se je slovesno obhajalo ob prisrčnem razpoloženju številnih gostov iz Maribora in Konjice. Za dobro hrano skrbi marljiva oskrbnica, točji se v koč izobno vino iz konjiških vinogradov. Ves čas, odkar je zapadel sneg, se vrši tudi smučarski tečaj, ki se ga udeležujejo od časa do časa tečajniki iz Maribora, Konjice, Zagreba in celo iz Mitrovice in Beograda, ki so z razmerami v koč izredno zadovoljni. Za nedeljo 21. t. m. je prijavljena spet večja družba iz Konjice.

nj. — Občni zbor podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva za konjiški srez bo v nedeljo 21. t. m. ob 10. v Ločah v prostorih tamonjane narodne šole. Istotam bo ob 11. občni zbor podružnice Čebelarkega društva.

Iz Ptuj

j. — Slovenski vokalni kvintet bo 20. tega meseca koncertiral v Ptuj. V kvintetu pojo brata Petrovič, Stibernik, Jug in Sulc. Opozorjamo na koncert tega umetniškega združenja, ki ga domači in tuji kritiki ocenjujejo z največjo hvalo. Po koncertu v Ptuj nastopi kvintet tudi v Ljutomeru.

DOLENJI LOGATEC. Hvaležni smo piscu dopisa v »Jutru« z dne 12. t. m., da je spravil v javnost vprašanje glede uradnih prostorov sreskega načelstva. Zupanstvo občine v Dolenjem Logatcu se že dolgo časa trudi, da bi dobilo primerno stavbo za urade sreskega načelstva, ker doseđani zasilni prostori absolutno niso primerni, saj so dolece nehygieniski. Zakaj dopisnik ne privoči uradništvu vsaj toliko hygieni ustrežajočih uradov, kakor jih privoči strankam v stanovanjski hiši posojilnice? Vsi v Logatcu vedo, da se ni nik-

dar govorilo o kaki prezidavi imenovane hiše, ki je sicer popolnoma prikladna za sreske urade. O stanovanjski bedi pa v Logatcu sploh ni govora, ker je sedaj na razpolago kar osem družinskih stanovanj. Prepričani smo, da bi dopisnik županstvu zelo ustregel, če bi pomagal najti primerno vsto za realizacijo baje že izgovorjenega načrta uradnega poslopja.

BREŽICE — ZAKOT. Vse občane vabimo, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora Rdečega križa v nedeljo 21. t. m. ob 10.15 v prostorih hotela Volčanšek (poleg postaje). Klic po društvenem delovanju je zadonel po naši občini, zato pridite vsi, ki hočete sodelovati in pripomoči svoji občini do čim večjega napredka. Samo smotreno in nesebično delo nas dovode do uspehov. Priznavljani odbor.

ROGOZNICA PRI PTUJU. V nedeljo se je vršil občni zbor občinske organizacije JNS, ki je bil zelo dobro obiskan. Zbora se je udeležilo tudi tajnik sreske organizacije JNS iz Ptuja g. dr. Fermevc, ki je podal poročilo o delovanju celoletne politične organizacije in tudi dajal potrebna pojasnila. Sklenilo se je, da se bo pobirala letna članarina po 2,50 Din, od katerega zneska odpade za legitimacijo 1 Din in za naročbo Glasnika 50 par. Razpravljalo se je tudi o obirni o raznih cestah, ki bi se naj uvrstile med banovinske ceste. Tudi o regulaciji potoka Rogoznice in regulaciji Drave od Ptuja do Borla je bilo govora. Zlasti zadnja regulacija je nujno potrebna. Zbor je sprejel tozadevno resolucijo. Na predlog predsednika g. Potočnika se je odposlala Nj. Vel. kralju darovna brozavka. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika g. Fuks Franc, za podpredsednika g. Šimenc Izac, za tajnika g. Potočnik Martin, za blagajnika g. Ropič Joško iz Budine in v odbor še nekaj uglednih kmetov.

SLOVENSKA BISTRICA. Slovenjbištriško učiteljsko društvo bo zborovalo v soboto 20. t. m. v Slovenski Bistrici ob 10. dopoldne na deški osnovni šoli. Poleg rednega dnevnega reda bo tudi predavanje gospe Pirkmajerjeve. K zborovanju se vabijo tudi učiteljski abiturienti v okraju, ki so še brez službe.

SMLEDNIK—TROBE. Kakor je že mlada strelska družina pri nas, vendar kaže vidne in zadovoljive uspehe. Zainteresiranost za to prevažno korporacijo je velika in je pričakovati še večjih uspehov, za katere smo dolžni izreči zahvalo vsem javnim delavcem, ki so le kaj pripomogli k ustanovitvi te organizacije, posebno pa br. predsednika Komurki Rudolfu. Zahvala gre tudi orožništvu, posebno br. Čučiču. V nedeljo dne 7. t. m. je imela družina spet propagandno premijsko sobno streljanje v Smledniku, kjer se je zbralo proti pričakovanju izredno veliko število ljubiteljev streljanja. Od sto dosegljivih točk je dosegel žand. narednik Mehmedović Pašan iz Smlednika z 90 točkami prvenstvo in je dobil lepo darilo. Takih propagandnih streljanj namerava družina prirediti še več. Na pustno nedeljo pa priredi nagradno sobno streljanje za prvenstvo strelskih družin bližnje okolice, zato vabimo, da se bližnje družine takoj prijavijo k udeležbi. Po razglasitvi prvenstva bo prva maske-radna veselica naše družine.

SV. MARJETA NIZE PTUJA. Na pobudo g. Janka Zunkovića, predsednika sreskega kmetijskega odbora v Ptuj in vodje tukajšnje kmetkega nadaljevalne šole g. Geča Ivana se je vršilo v nedeljo 11. t. m. predavanje o svinskih kužnih boleznih. Nudil nam ga je priljubljeni

